

LÁNGOLÓ SZÍVECSKÉK

KORDA R.T. KIADÁSA · BPEST ·

**A FREIBURGI HERDER CÉG CHRISTUS JUGEND SORO-
ZATA III. HEILIGE MAGDLEIN KÖTETÉNEK EGYEDÜL JOGO-
SÍTOTT MAGYAR KIADÁSA.**

P. WÁGNER:

LÁNGOLÓ SZIVECSKÉK

FORDITOTTA:

**A BPESTI NÖVENDÉKPAPSÁG
MAGYAR EGYHÁZIRODALMI
ISKOLÁJA.**

**KORDA R. T. KIADÁSA,
BUDAPEST, 1936.**

**NIHIL OBSTAT. DR. JULIUS CZAPIK CEN-
SOR DIOEC. NR. 3876/1935. IMPRIMATUR
STRIGONII, DIE 2. DEC. 1935. DR. JULIUS
MACHOVICH VICARIUS GENERALIS.**

**KORDA R. T. NYOMDÁJA, BUDAPEST,
VIII, MÁRIA-UTCA 42.**

DAN.

Khanh-hoa? Hol is lehet ez? Ugy-e, te még sohasem hallottál róla? És én azt hiszem, ha megkérdeznéd édesapádat, ő sem tudna róla. Sőt, ha tanítónénidet megkérdeznéd, tán ő sem tudná mindjárt. Azonban ezt már nem merném egész biztosan állítani. Mert a tanítónők borzasztó sokat tudnak, amint ezt magad is tapasztalhatod.

Nos, találd ki! Talán indián név? Azok olyan furcsák. Nem találtad el! Khanh-hoa nem Amerikában van.

Ejnye! A kötőjel olyan kínai kinézésű, biztosan Kínában van. Most már közel jársz hozzá, de még nem találtad el.

Keljünk hát útra, keressük meg Khanh-hoát.

•

Először is utazzunk vissza a születésünk előtti időbe. Menjünk vissza úgy vagy egy évszázaddal abba az időbe, amikor még nagymamád oly kisleány volt, mint te. Azt gondolod, ez már nagyon régen volt. Neked talán igen. De az öreg embereknek ez nem is olyan sok idő. De abba az időbe beleképzelni magunkat mégis csak nehéz. Egészen más világ volt akkor. Még nem volt gőzhajó. Éppen abban az évben építették Németországban az első vonatot, amikor a mi kis Danunk született. Persze az a vonat alig ment gyorsabban, mint a közönséges lovaskocsi. Még

nem volt villanyos, telefon vagy rádió, nem volt gőzfűtés, villany, talán még petróleum sem. Az emberek a tyúkokkal mentek még aludni, mert nem volt világításuk.

Maga az utazás szörnyű kényelmetlen volt. No de most már készüljünk fel, hogy végleg megtaláljuk Khanh-hoat.

Rúgótlan, döcögő postakocsin hetekig is kell utaznunk, mire Hamburgba érünk. Ezt a fáradtságos utat, amelyet most képzeletben járunk végig, nyolcvan-száz évvel ezelőtt a misszionáriusok valóban is végigszenvedték. Távoli országokba mentek, hogy oda is megvigyék a megváltás örömhírét.

Hamburgban Keletindiába induló hajót keresünk. De személyszállító gőzöst nem találunk, ilyen még nincs. Meg kell elégednünk vitorlás teherhajóval. Az kereskedelmi árukon kívül még néhány utast is hajlandó magával vinni. Nagy ládák tövében kell meghúzódnunk. Nem nagyon kényelmes, de talán kibírjuk. Végül elindulunk.

Vedd a térképet és nézd az utunkat.

Hajónk orrát délfele fordítjuk. A szél Portugália gyönyörű partja mentén hajtja előre vitorláinkat. Ma a luxushajók a Földközi-tengeren és a Szuezi-csatornán keresztül jutnak ki az Indiai Óceánra. 1850-ben azonban még nem volt meg a Szuezi-csatorna. Azért nekünk egész Afrikát meg kell kerülnünk. Átmegyünk az Egyenlítőn, elvitorlázunk a Jó Reménység Foka mellett. Madagaszkár szigetén rövid pihenőt tartunk. Azután átszeljük az Indiai-Óceánt Ceylon felé. A nap égetően tűz a földéletterre. Elviselhetetlenül meleg van. Nincs semmi szél. Na-

pokig állunk. Végre jönnek a passzát-szelek. Tovább mehetünk.

Ceylonból észak felé vitorlázunk és Birmában ismét kikötünk. Innen délnek fordítjuk az evezőket és utunk Szumátra szigete mellett a Malakka-szoroson át visz. Szingapur még jelentéktelen kis hely. Nem kötünk ki, hanem északnak kanyarodunk Kambodzsának. Itt fekszik Szaigon és Kvinhon között épen a tengerparton Khanh-hoa tartomány és az ugyanolyan nevű város. Akkor még nem tartozott Franciaországhoz, hanem az annami királyság déli tartománya volt. A király a Kvinhonnál még messzebb északra fekvő Huéban székel.

•

Több, mint 100 éve, hogy a kereszténység itt meghonosodott. Azalatt nem egyszer véres üldözés tette próbára a fiatal egyházat. De az üldözések minden alkalommal bebizonyították, milyen szilárd gyökeret vert az annamita népben Krisztus hite.

A római császárok, akik Szent Ágnest és Szent Ceciliát kivégezték, az Egyház ellenségei voltak és azt mindenütt üldözték. Ugyanúgy tettek az annamita királyok is, sőt még kegyetlenebbek voltak.

•

A leggonoszabbak közül való volt Tüdük király. A misszionáriusokat üldözte, fogságba vetette és megölte. A misszionáriusok legnagyobbbrészt franciák voltak. Azért III. Napoleon császár hadihajókat és katonákat küldött ki, hogy a misszionáriusok életét megvédelmezzék. 1858-ban kötöttek ki a hadihajók Annam partjain. De ha Európában azt hitték, hogy így megijeszti az

annami királyt, nagyon tévedtek. Ellenkezőleg. Az üldözés még erősebb és még kegyetlenebb lett. A keresztényeket hazaárulóknak nevezték, és rájuk fogták, hogy királyukat a franciáknak elárulták.

Tüdük kiadta a parancsot: „Rombolják le és tegyék a földre egyenlővé az összes keresztény templomokat! Minden pap az ország ellensége!” Minden pap fejére 3000 pengő vérdíjat tűzött ki. Rengeteg rendőrt és katonát állított szolgálatba, hogy a keresztényeket az utolsó írmagjáig kiirtsák. Egy keresztény sem maradhatott életben. Tüdük tiszta munkát akart végezni.

Nagy jutalmat fizettek az árulóknak és hittagadóknak és szörnyű büntetéssel sújtották azokat, akik nem akarták Krisztust megtagadni, vagy akik papokat rejtegettek és védtek. Nem csoda, hogy sok pogány így még saját rokonát is följelentette.

Katonák nyomultak be a keresztények házaiba, bíró elé hurcolták a hívőket, aki minden lehető módon arra akarta rávenni őket, hogy a szentkeresztet lábbal tapossák. A foglyok nyakát két gerenda közé szorították, sem lélekzeni, sem enni nem tudtak. Éjszaka nem alhattak és nappal is egész nap kellett a nehéz gerendát hordozniuk.

Hetekig, hónapokig alvás nélkül! Elképzelheted, milyen szörnyű büntetés volt ez.

Pedig ez még csak a kezdet volt.

Minden kihallgatásnál kéznél voltak olyan vastag bambuszbotok, mint az ujjam. Ezekkel aztán a hóhérlegények az áldozatokat olyan erősen ütötték-verték, hogy a keresztények nem egyszer belehaltak. Vagy megkötözve kifeszítették őket és vasfogókkal húsdarabokat téptek ki

testükből. Aki nem akarta a keresztet lábbal taposni, hegyes tűkre térdeltették, vagy nehéz kalapáccsal összetörték lábszárcsontját.

És csak akkor hagyták abba a kínzást, ha az üldözöttek vagy megtagadták Krisztust, vagy meghaltak a hóhér kezében. Aki nem halt meg, azt visszavitték a börtönbe, hogy az új kínzásokig életben maradjon.

Nem mindenki maradt hű. A kínok erősebbek voltak, mint a gyenge keresztények. De az üldözők nem elégedtek meg a szóbeli hittagadással. A hittagadóknak lábbal kellett taposniok a feszületet, bottal kellett azt ütniök, nyilatkozatot kellett aláírniök, melyben kötelezik magukat, hogy a kereszténységhez soha többé vissza nem térnek. De még ezek után sem bocsátották őket szabadon. Hajdani hittestvéreik kínzására használták fel őket. Az állhatatosakat rá kellett beszélniök, hogy tagadják meg hitüket. Akit meg nem sikerült rábeszélniök, azt meg nekik kellett véresre korbácsolniök.

De sok ezren maradtak hűek. Püspökök és papok haltak így meg a hívekért és követte őket a hívő nép nagy serege.

•

Ennek az üldözésnek sötét világában találkozzunk Dannal, a khanh-hoai hős lánykával.

•

Khanh-hoa kormányzója különösen ki akarta érdemelni királya kegyét, ezért páratlan szigorral vezette az üldözést.

Csatlósai bejárták a falvakat és a városokat, hogy az összes keresztényeket fogságba hurcolják és hittagadásra bírják. Eljutottak a kis Binh-kang faluba is, behatoltak egy szegény

paraszt kicsi házikójába és magukkal hurcolták az egész családot: apát, anyát és két lánykájukat. A két lányka közül a fiatalabbik volt a mi kis Danunk. A missziós iskolában és a kis házikóban vidám, kedves gyermekké fejlődött. Mosolygó jókedvével, mint kis napsugár járt az emberek között. És most, 13 éves korában, börtönbe került Krisztusért.

Szörnyű, szörnyű sors várt reájuk. Nagyon szegények voltak. És az annami állam nem fizette foglyainak ennivalóját. Minden fogolynak magának kellett gondoskodnia és utána néznie, hogy mit fog enni.

A gazdagoknak ez könnyű volt. De a Binh-kangi családnak semmije sem volt, rokonuk sem, aki a városban segítette volna őket. A börtönben a többi kereszténynek sem volt többje, mint nekik. De azt, amijük volt, testvériesen elosztották maguk között.

És az éhség nem egyetlen gyötrelmük volt. Hetenkint többször kihallgatták őket. És mindannyiszor mély sebeket hoztak magukkal a testükön, amikor visszavezették őket a börtönbe.

Az apa? Az igen! Az erős volt. Ő kibírta. De az édesanya és az idősebb leányka napról-napra sápadtabbak lettek. Látszott, hogy nem-sokára magához veszi őket a Jóisten. És akkor Dannak nem lesz többet édesanyja és nővérkéje.

Csak édesapja marad meg. Na és? Az Úr Jézus is lemondott édesanyjáról, egészen egyedül maradt, hogy a kis Danért meghalhasson.

Igen! Dan is ki akart tartani a végsőig, a legvégsőig!

Két év telt el immár a gyötrelmekben. Még él az édesanya és a nővére.

De egyik nap teljesen leverten jön vissza

mindkettő a kihallgatásról. Nem akarnak arról beszélni, mi történt velük. Amint azonban a keresztények imádkozni kezdenek, ők hallgatnak és a szent szavakat nem mondják velük együtt.

Dan szomorúan kérdezi: „Édesanyám, miért nem imádkozol velünk? Ha nem imádkozunk, nem kapunk kegyelmet, hogy hűek maradjassunk.”

„Dan, — válaszol édesanyja és hangja kimondhatatlanul fájdalmas, — nekünk nincs többé szükségünk a kegyelemre! Mi... mi lábbal tapostuk a keresztet...”

Dan felzokog. Elfordul, behúzódik a börtön sarkába és csendesen imádkozni kezd.

„Édes Jézusom, bocsásd meg az édesanyámnak, amit ma ellened elkövetett. Bocsáss meg szegény nővérkémnek. Add meg nekik a kegyelmet, hogy megbánják mai lépésüket és ismét visszatérjenek Hozzád! Édes Jézusom, add meg nekem a kegyelmet, hogy én annál hívebben szolgáljak Neked. Gondoskodjál róla, hogy édesapám is hű maradjon szent hitünkhöz.

És amit nekem szenvednem kell Érted, édes Jézusom, azt fogadd el engesztelésül azért a bűnért és fájdalomért, amelyet édesanyám és nővérem Neked okozott...”

„Látod, — mondta Thinh, a börtönfelügyelő, midőn a legközelebbi alkalommal Dan a kihallgatásra ment, — édesanyád és nővéred elég okosak voltak és elhagyták az ostoba, idegen vallást, amely nekik csak fájdalmat, ütések és éhséget hozott. Légy te is okos és taposs a keresztre. Ha megteszed ezt, szabadon engedlek.”

„Sohasem leszek hűtlen Údvözítőmhöz!” — felelé Dan és félelem nélkül tekint a dühöngő hóhérra, aki már ütésre emeli a bambuszbotot.

És ez alkalommal különösen hosszú ideig, keményen és kegyetlenül üti, veri Dant. Úgy érzi, hogy Dan őt sértette meg és ezt akarja megbosszulni.

Midőn a gyermek ismét a börtönben fekszik, órákhosszatt nem tud megszólalni, annyira fájnak a sebei. De kicsiny lelke erős és csendesen, hangtalanul imádkozik az Üdvözítőhöz, aki neki erőt adott, hogy szörnyű szenvedéseit elviselje.

Végül magához tér annyira, hogy mozdulni tud.

És rögtön körülveszik néhányan a már elesett hittagadók közül.

„Borzasztó ostoba kölyök vagy te! Te magad vagy a hibás, hogy a hóhér úgy megver, hogy szólni sem tudsz. A te Istened, a keresztény Isten, nincs is. Ha volna keresztény Isten, törődne veled és nem hagyná, hogy a hóhér így megkínózzon.”

Dan hallgatott. Ő jobban tudta, hogy van keresztény Isten, mint ezek a megzavarodottak, akik félelemből elhagyták Üdvözítőjüket és átadták magukat az ördögnek. Az beszél most belőlük. Dan tudja, hogy az Üdvözítő van és él! Él és működik az ő tiszta szívében. Mit tudnak az elesettek erről?!

„Tégy úgy, mint mi. A keresztet megtaposni még nem olyan rossz dolog. Mindenesetre nem fáj. És aztán . . . néhány hét múlva szabadok leszünk. Ezt megígérték nekünk. Téged pedig néhány hét múlva, ha így folytatod, a hóhérok valami lyukba elásnak. És akkor mid van az életből? Hiszen olyan fiatal vagy még!”

Dan ismét csak hallgat. Mit is érne neki az élet az Üdvözítő nélkül? Nem! Inkább meg-

halni és azután: az egész örökkévalóságon keresztül Vele lenni a mennyországban!

„Légy okos, Dan. Mi mégis csak tudjuk, hogy mit tettünk. Már régebben ismerjük a katolikus hitet, mint te. Az ostromnak ellen nem állhatunk és az ár elől menekülnünk kell. Ha a bot nem akar eltörni, meg kell hajolnia. S meghajolni mégsem olyan veszedelmes, mint kettétörni. Ha egyszer megszűnik az üldözés, mi ismét olyan jó keresztények leszünk, mint azelőtt voltunk. Szívünk sem változott meg a hittagadásban. Csak a szánk tagadta meg Krisztust. És ez mégsem olyan nagyon rossz.”

Dan hallgatott. Elég nagy gazság volt, amit a szerencsétlenek tettek. Hittagadás! Az ördög, a kísértő beszél belőlük. Őt is el akarja kábítani, mint ahogy ezeket a nyomorultakat elkábította. „Nem, édes Jézusom, inkább engedj meghalnom, minthogy ilyen borzasztó bünt kövessek el.” A kislány imádkozik magáért és az elesettekért, hogy elismerjék bűnüket, megbánják és az Üdvözítő útjára visszataláljanak. Igen, testvéreinek elesése jobban fájt neki, mint Thinhnek, a hóhérnak súlyos ütései.

•

Hűsége és állhatatossága szívük mélyéig meghatotta a keresztényeket, akik vele együtt fogásban voltak. Mindnyájan szerették, főleg azért, mert a többi fogolynak mindig kész volt szolgálni.

Résztétellel kérdezték, nem fájnak-e nagyon az ütések?

Ő azt felelte:

„Ő — én nagyon is érzem az ütéseket! De megpróbálok nem gondolni rájuk. Mikor Thinh elkezd engem ütni, én elkezdem imádkozni a

Bat-Daot. És ha egyszer végére értem, ismét elkezdem előlről. És mindaddig imádkozom, amíg hóhérom abba nem hagyja az ütést. Így aztán nem érzem olyan nagyon.”

A Bat-Dao az annami keresztények meghatóan szép imája. Benne van a hitvallás, a hit, remény, szeretet felindítása és egy csodálatosan szép imádság az állhatatosságért, ha Krisztusért szenvednünk kell. Ezzel az imával vigasztalta magát a kis Dan.

Egyik nap öröndetes hírt hoztak a foglyoknak. Hírülhozták, hogy a kegyetlen börtönfelügyelőt elbocsátották. Utódja Bo Pham-Hanh, akit szelídebbnek ismertek. A foglyok abban reménykedtek, hogy most aztán ritkábban lesznek kihallgatások és azok nem fognak annyira fájni. Az új börtönfelügyelő csakugyan szelídebb volt úgy, ahogy mondták. Jobb idők következtek a megkínzott keresztényekre.

De úgy látszik, éppen azért Khanh-hoa kormányzója kevésbé volt megelégedve börtönfelügyelőjével. Bo Pham-Hanh nem soká maradt állásában. Egy idegen jött helyébe, Tuong volt a neve. Nem telt el sok idő és mindenki tudta már, hogy kegyetlen vérszopó.

Dan felujjongott. Most már biztosan megkapja a szenvedések koronáját, hiszen úgy vágyik egyesülni az Üdvözítővel. És édesapja, aki három évig kitarzott mellette, vele együtt fog az égbe jutni. Lelkesen beszél neki az örömökről, amelyek rájuk várnak és közösen imádkozva készülnek a borzalmas kínzásokra.

.

De a jó Isten még egy kemény próba elé akarta állítani a mi kis Danunkat.

Ez volt a legkeményebb, amely a leánykára várhatott.

Szomorúan ül melléje az édesapja a hosszú, napokon át tartó kínzások után és azt mondja:

„Dan, én sem bírom tovább Tuong kegyetlenségeit. Nem bírom tovább. A legközelebbi alkalommal megtagadom a hitemet.”

Dan lelke mélyéig megrendül. Könnye patakzik.

„Íme, már több, mint három éve kitartasz és most akarsz elesni? Hiszen oly sok kínzást kiálltál. Csak nem teszed ilyen szörnyű lépéssel valamennyit semmivé! Istent megtagadni! Nem jobb volna inkább százszor meghalni?!”

Az apa elfordul.

De Dan nem hagyja békén.

Egész nap sir és könnyörög.

„Maradj hű!”

Nyugtalanul alszik az apa a következő éjszakán. A legkisebb nesztől is megijed és felriad.

Egyszerre csak érzi, hogy egy kis test simul hozzá. Megrázkódik.

„Ugye, édesapám, — suttogja fülébe, — mégsem fogsz az Üdvöztőnek ilyen fájdalmat okozni?! Ő meghalt érettünk és sokkal többet szenvedett értünk, mint mi Őérte szenvedhetünk. Ugye, apukám, te szereted Őt.”

Az apa nem tud válaszolni. A kegyelem és a szenvedéstől való félelem küzd benne. Végül is aludni küldi gyermekét.

De egyikük sem tud aludni. Az apa nyugtalanul hánykolódik. A leányka összekuporodva ül az egyik sarokban és imádkozik.

Másnap az apának meg kell jelennie Tuong előtt.

Nemsokára már vissza is jön. Szemeit lesütve

keresgéli össze szegényes holmiját. Szégyenli magát gyermeke előtt. — Megtaposta a feszületet és ezért Tuong kiengedte a fogságból.

Húzódozva búcsúzik néhány fogolytársától. Szomorúan néznek rá.

„Imádkozni fogunk érted, — mondják neki, — hogy belásd, milyen nagyot vétettél, megbánd és megtérj.”

Végül Danhoz ér. Megfogja kezét. De a leányka hevesen visszarántja. Csak nézi édesapját nagy, komoly szemével:

„Te megtagadtad a Jóistent. Nem vagy többé az én apám. Nekem többé nincs apám. Menj! Isten irgalmazzon lelkednek!”

Így beszél határozottan. Az apa meggörnyedt háttal, sietve hagyja el a börtönt.

Amikor becsukja maga mögött az ajtót, kitör a leánykából a rettenetes sírás. Most egészen egyedül van. A Jóisten az édesapja és a Szűzanya az édesanyja. Bensőségesen kéri a Szűzanyát, vegye fel őt a mennyei hazába.

Es Mária meghallgatta.

•

Nemsokkal édesapja kiszabadulása után, Dant Tuong elé vezetik.

Ez ráförmed:

„Micsoda gyermeki engedelmesség és szeretet ez, nem követni édesapád példáját?! Hol itt a szülői tisztelet? Szép vallás a ti vallástok, amely nem parancsolja, hogy szüleink példáját kövessük!

Várj csak te kis ördög, majd mindjárt megtanítunk mi téged az engedelmességre. Engedetlen gyermekek számára egy a jó orvosság, a bot.”

És addig üti, hogy a vér már a lábán folyik

végig és elveszti eszméletét. Akkor visszahurcolják a nyomorúságos börtönbe és a foglyoknak megtiltják, hogy ápolják.

Két nappal később, amikor még egész teste lázas és vérző sebei égnek még, Tuong ismét maga elé parancsolja.

„Na, térj észhez! Itt a kereszt! Gyerünk! Taposs rá! Gyerünk! Különben nem mégy ki innen élve.”

Dan félhangosan imádkozik, állhatatos marad.

Amikor a hóhérlégények kivitték, azt gondolták, hogy Dan már halott. Ezért az agyonvert kis testet a sövény mögé dobták és otthagyták.

Egy keresztény fogoly látta a jelenetet. Alig mentek el a hóhérok. Úgy látta, hogy van még élet a kis testben, óvatosan karjaiba vette és bevitte a nyomorúságos börtönbe. Arccal lefelé fordítva letette néhány rongydarabra, kimosta és bekötötte sebeit.

Dan nem tudott többet megmozdulni. Mozdulatlanul feküdt éjjel-nappal. Ha magához tért, csendesen imádkozott. Nagy fájdalmai lehettek, mert ha a foglyok kimosták sebeit, fájdalmasan vonaglott meg kis teste. De egyetlen panaszszó sem hagyta el a kis leányka ajkát. Biztosan édesapjára, édesanyjára és nővérkéjére gondolt és szenvedéseit engesztelésül följánlotta bűnükért.

A börtönben olyan csend volt, mint valami kápolnában. Mintha mindnyájan megéreztek volna, hogy egy szent éli itt utolsó perceit.

Tizennégy napig szenvedett még Dan. Isten angyala nyujtotta át neki a vértanúság koronáját és vezette őt az Úr Jézushoz, akiért ő olyan sokat szenvedett.

Ez Dannak, a Khanh-hoai leánykának története.

MÁRIA.

„Jók legyetek, hogy a mennyországba jussatok, különben mindnyájan a pokolba kerültök.” Pieró tűzbe jön. Heves taglejtésekkel, éles hangon beszéli el testvéreinek a pokol szörnyűségeit.

Oly háthorzongatóan beszéli, hogy Marió ijedtében elejti a füstölőt, amelyet eddig hatalmas ívben himbált a szoba egyik sarkától a másikig. Mária fekete fátyolban térdel a bátyja előtt. Ő a közönség. A nagy csörömpölésre föl-ugrik:

„Úgy izgulok! Mikor lesz már vége a prédikációnak?” És már ki is surran a szobából a kertbe.

„Mária! Mária!”

Hiába kiabálnak utána. Pieró most Mariónak beszél nagy buzgósággal. Azonban ennek is elege van már a játékból és nagy ugrásokkal iramodik testvére után a kertbe.

Pieró kicsit elszomorodik. Hiába minden. Összehajtogatja tehát a ruhákat és a gyertyatartókkal és a füstölővel együtt visszateszi a fiókba. Közben gondolatai a jövőbe szállnak. Látja magát, mint újmiséis papot az oltárnál, amint fölszentelt kezeit áldva terjeszti ki szülei és testvérei fölé.

A szomszéd szobából halk lépésekkel megy ki valaki. Filippetto asszony nem tudta meg-

állni, hogy a szomszéd szobából csendben meg ne lesse, milyen szépen játszanak gyermekei. Elmosolyodott. Igen! Mindíg így végződött a pokolról való prédikáció.

Marió valami ostobaságot követett el és erre Mária elillant. Túlságosan élénk és türelmetlen volt, nem tudott sokáig nyugton maradni.

Epen Mária, a legfiatalabb gyermek okozott legtöbb gondot az édesanyjának. Kétségtelenül tehetséges, értelmes, nemeslelkű kisleány volt, de a mellett olyan érzékeny és heves volt, hogy nem kis fáradtságba és türelembe került az erőteljes, fürge kis csöppséget megnevelni. Filippetto asszony jól tudta, mekkora feladat vár rá, csak azt nem sejtette még akkor, mennyire fogja őt ebben a munkában a Jóisten segíteni.

*

Mária éppen hat éves volt, amikor beiratták az iskolába. Kezdetől fogva ő volt a legkomolyabb az osztályban. Vidám, illedelmes természete sok új barátnőt szerzett neki. Így aztán nem is csodálható, hogy a kicsike egész lelkével csüngött az iskolán és nagyon szomorú volt, ha betegsége miatt mulasztania kellett. Bizonyítványai olyan jók voltak, hogy szülei nem győztek eleget örülni. De mégsem ez volt a legnagyobb öröm, amelyet Mária szüleinek szerzett. Sokkal inkább örültek annak, hogy leánykájuk elszántan küzdött saját hibái ellen. Édesanyja kis fűzött gyöngysort adott neki, melyet ruhája alatt hordott. Ha valamilyen hibát követett el, fölhúzott egy szemet. Így ellenőrizte, valóban javul-e és csakugyan leküzdi-e hibáit.

Mennyire örült, ha este letérdelhetett a szép Jézus Szíve-szobor elé és ott elmondhatta az

Üdvöztőnek, hogy ma valóban igyekezett jobbá lenni. Pedig élénk, könnyen felfortyanó természetét nem volt ám könnyű megfékeznie.

Egy délután a kertben játszott Marió testvérével. Mindketten vidáman hancúroztak és a szaladgálástól, nevetéstől és ugrálástól úgy égett, piroslott az arcocskájuk, mint a piros alma. Egyszer csak Marió bőszi kiáltással az egyik virágágy közepébe ugrik, mely Máriáé volt s amelyet a kisleány nagy fáradsággal és türelemmel ápolgatott. Még egypár szeleburdi ugrás és mielőtt Marió maga is észrevehetné, mit csinál, — a szép virágok mind letörten hevernek.

Mária csak áll, csak úgy forr benne a méreg, már ajkán a dühös, izgatott szavak, hogy összeszidja testvérét, — de hirtelen megáll, megfordul és besiet a házba. Majd szétveti a méreg, de nem engedi kitörni. Nem „akar” haragos lenni. Gyorsan előveszi egyik jó könyvét, hogy kissé lecsillapodjék. De a szíve olyan erősen dobog, képzelete annyira tele van még azzal, ami történt, hogy nem tud olvasni. Végre lehiggad, olvasni kezd. Körülbelül egy óra múlva fölkel, kimegy Marióval a kertbe és vidáman játszik tovább, mintha semmi sem történt volna.

Így küzdötte le Mária hibáit és így vált szeliddé és szeretetreméltóvá. De csak akkor tűnt föl igazán, mily hősiesen szelíd és türelmes lett az egykor oly érzékeny és ingerlékeny gyermek, mikor a Jóisten hosszú és fájdalmas betegséggel látogatta meg.

Mária általában mindig egészséges volt. De 1921 decemberében olyan sápadt és gyenge lett, hogy végül is orvoshoz mentek vele. Megvizsgáltatták. Az eredmény lesújtó volt, — a leányka,

alig 9 éves korában, életveszélyesen megbetegedett.

Abban az évben az egész családnak nagyon szomorú karácsonya volt. Alig remélhették, hogy Mária kilábal ebből a betegségből. Nemsokára meg fog halni. De azért természetesen tovább reménykedtek és minden eszközt felhasználtak, hogy megmentsek. A kicsikének külön főztek. Szigorúan az előírt ételeket volt csak szabad ennie, gyümölcsöt és édességet egyáltalán nem.

Gyermekek számára, ilyen korban, ez ugyancsak súlyos áldozat. És Mária ezt az áldozatot napról-napra meghozta, mégpedig olyan hőiesen, hogy az édességet még akkor sem fogadta el, ha édesanyja megkínálta vele. Az édességet, melyet kapott, nagylelkűen testvéreinek és barátnőinek ajándékozta. Különösen Marió lehetett megelégedve nővérkéjével, hiszen olyan sokszor kapott tőle cukorkát meg csokoládét.

Még összegyűjtött kis pénzét is arra költötte, hogy szüleinek vagy testvéreinek édességet vegyen. De ő maga az édességhez még csak hozzá sem nyúlt.

Egy meleg őszi estén barátnőjével sétált a kertben. Az egyik szőlőtőke előtt megálltak, megcsodálták azt a sötét fürtöt, amely különösen szépen megérett. Mária levágta és barátnőjének ajándékozta. Magának csak néhány szemet vett le, de aztán azt is eldobta.

Így tanult Mária áldozatot hozni. Eddig mindennap azon fáradozott, hogy hibáitól megszabaduljon s barátságos és kedves legyen.

Most már esténként, alvás előtt azt is elmesélhette az Údvözítőjének, milyen sok önmegtagadást és lemondást gyűjtött neki össze a nap folyamán.

Még nagyobb lett a buzgósága azokban a hónapokban, amikor első szentáldozására készült. A legnagyobb gonddal került minden hibát. Majdnem napról-napra észre lehetett venni, mennyit haladt előre.

Maga édesanyja készítette elő őt a várvárt napra, mivel gyenge volt iskolába járni. Így aztán semmi sem vonta el figyelmét a nagy feladattól, hogy szívét kellőképpen megtisztítsa és feldíszítse az Üdvözítő befogadására.

A nagy nap előestéjén annyira tele volt boldog izgalommal, hogy az esti imánál csendesen könnyezni kezdett a boldogságtól. Alig tudott aludni. Bensőséges imával várta a reggelt. Így találta őt az édesanyja, amikor reggel belépett a kis Mária szobájába, hogy őt fölkeltsse.

Nagy öröme lehet az Úr Jézusnak, amikor ilyen tiszta, ártatlan gyermekszívbe térhet be.

És Mária? — „A nagy ünnep elmúlt, de szívem még túlárad az örömtől. Nem is tudom leírni, mit éreztem az ünnepélyes pillanatban, mikor Jézus először jött hozzám.” Így írt néhány nappal később egyik levelében.

•

Ez időtájt még egy olyan esemény történt Filippetto Mária életében, mely nyomokat hagyott lelkében. Ajándékba megkapta Lisieuxi Kis Szent Teréz életrajzát. Ez a könyv vezérelte hősies küzdelmében, hogy jobba legyen és tessék az Úr Jézusnak. Újra meg újra elolvasta és kiírta azokat a helyeket, melyek neki legjobban tetszettek. Mint a szeretetreméltó lisieuxi kis szent, ő is a lelki gyermekség „kis ösvényén” akart járni. „Az Úr Jézus szelíd és tanulékony kis báránykája” akart lenni. Új tüzzel és lelkesedéssel kezdte

meg ismét főhibái ellen a küzdelmet. Kis följegyzéseiben ezeket olvashatjuk ebből az időből:

„Ma zsörtölődő voltam Marióval szemben. Igyekszem, hogy holnap jobb legyek.”

„Nem mindent viseltem el türelmesen. Össze kell szednem magamat.”

„Ma elég jól ment minden.”

„Ma kissé goromba voltam.”

„Ma este szeszélyes voltam.”

„Valamivel gyengédebb lettem.”

És így tovább.

Az Úr Jézus két erőforrást adott a leánykának, a „kis ösvény”-ről szóló tanítást, meg a szentáldozást. Ezekből merített erőt életének ezután következő meredek útjához. Az 1923. évet Mária jó eredménnyel végezte. Egy versenyen, melyen a felső elemi osztályok 2000 növendéke vett részt, ő nyerte meg az első díjat.

Magában örült, de nem kérkedett.

Még a nyilvános díjkiosztás sem zavarta meg őt. Örült és nyugodt maradt. Most még csak a szenvedés nehéz próbáját kellett kiállnia.

Állandóan gyengélkedett. Szülei sokat imádkoztak érte. Mindenfelé segítséget kerestek.

1925 januárjában elhatározták, hogy másképp próbálják gyógyítani.

Mária édesanyjával bevonult a kórházba. A gyógyítás nagyon fájdalmas volt. Sokszor beoltották, de Mária sírás, vagy panaszkodás helyett barátságos mosollyal köszönt meg mindent a nővérnek. Örült, hogy a kórházban lehetett. Itt mindennap áldozhatott. Máshol nem tehetne volna meg. Három hét múlva hazaérkezett. Állapota kissé javult.

Röviddel később, február 15-én megújították a család följajnlását Jézus szent Szívének. Édes-

apja helyett Mária mondta el a följánló imát. Az isteni Mester különös örömmel fogadta a gyermek följánlását és kicsi szívében magasra lobbantotta az isteni szeretet tüzét.

Mária elhatározta, hogy mindenét az Úr Jézusnak ajándékozza. Nemsokára alkalma nyílt megmutatni, komoly volt-e a szándéka.

Az iskolaévet ismét tanítójának különös dicséretével fejezte be és megkezdődött a víg vakáció.

De hirtelen ismét heves láz és fájdalom lepte meg.

A sok oltás helye veszedelmesen megdagadt. Rögtön meg kellett operálni.

Mivel kábítószer nem lehetett használni, a szegény gyermek minden fájdalmat érzett.

Kis érmet tartott a kezében és azon nézte a megfeszített Jézus képét. Az orvos kése mélyen belevágott. Körülbelül húsz centiméteres szörnyű seb maradt a nyomán.

De Mária mégcsak meg se mukkant. Csak azt hallották, hogy Jézus nevét suttogetta. Komolyan vette néhány hónap előtti ígéretét, hogy mindenét Jézusnak ajánlja fel.

Odahaza sem javult állapota. A lélekezésével is baj volt, sőt a jód is szörnyen égette, amikor a sebre öntötték.

Feszülettel a kezében Mária csendesen szenvedett. Időről-időre rámosolygott édesanyjára, aki ott virrasztott bátor gyermeke betegágyánál.

Egy ilyen hosszú éjszakán, amikor Mária álmatlanul hánykolódott, szeretetteljesen édesanyjára tekintett és csendesen így szólt:

„Ha én szenvedek, te is velem szenvedsz, de ezekben a borzasztó pillanatokban úgy érzem, hogy Jézus egészen közel van hozzám. Ó, ha

tudnád, mit érzek és milyen bensőségesen egyesülök veled, ha fájdalmaim vannak! Te látod, hogy szívesen szenvedek. A szenvedés kegyelem. Köszönjük meg az Úr Jézusnak, édesanyám."

A sok szenvedés és áldozat, a halál állandó közelsége kortársainál érettebbé és komolyabbá tette a 13 éves kisleányt. Tudta, milyen nehéz a keresztye, de az Úr Jézus iránt való szeretetből minden szenvedést örömmel fogadott. És az Úr Jézus az ő kis kedveltjét gyorsan vezette fölfele a keresztyúton, mintha sietett volna, hogy ezt a bájos virágot az égbe átültesse.

1925 őszét üdülés végett Trentinóban töltötte. Alig tért haza, betegsége megint halálveszedelembé sodorta. Amint egy kicsit jobban lett, a szobájában szentmisét mondattak. Mária nagyon boldog volt és ismét felajánlotta magát az Üdvözítőnek. Néhány nappal később így ír erről naplójában:

"Ezen a napon mintha a paradicsomban lettem volna. Tégy engem jóvá, tégy engem szentté. Mindent teérted, édes Jézusom. Minden érzésem, minden sóhajom a tied, szívem minden dobbanása a szeretet dobbanása legyen."

Azok a vigasztalások, melyeket a szentáldozásban kapott, erőt adtak neki újabb áldozatok elviselésére.

Míg eddig csak gyakran hiányzott az iskolából, most már végérvényesen kimaradt. Kezdetben nagyon nehezeére esett. Hisz olyan szívesen és könnyen tanult. Most mindenről le kellett mondania. De később megvigasztalta a gondolat: „Jézus akarja így!"

Az Üdvözítő iránt való szeretet egészen betöltötte kicsiny szívét. Minden gondolata Jézus körül forgott akkor is, ha anyjának segített a

konyhában vagy amikor Marióval az iskolai föl-
adatokat készítették. Mindenáron az Úr Jézus
„édes és szelíd báránykája” akart lenni. Igen,
nem elégedett meg többé azzal, hogy Jézust csak
szeresse és mindent neki ajándékozzon, minden-
től az övé akart lenni. Ezért minden szenvedé-
sét a bűnösök és pogányok megtéréséért aján-
lotta föl. A gondolat, hogy fájdalmaival az Üdvö-
zítőnek lelkeket nyerhet meg, úgy föllelkesítette,
hogy nagylelkűségében egyenesen azért imádko-
zott, hogy szenvedhessen a lelkekért.

Alig mult el három hónap azóta, hogy Mária
keresztel kezében a második operáción átesett;
most 1927 január végén egy harmadik, kettős
operációnak kellett magát alávetnie.

Gyóntatóatyja, aki a kicsiny, hősies lélek
áldozatkészségét és buzgóságát jól ismerte, az
operáció előtti napon meglátogatta és megkér-
dezte, vajjon kész-e ismét szenvedni Jézusért?

„Ha Jézus azt akarná, hogy még egy dara-
big szenvedj vele, ha arra kérne, hogy onts még
egy kis vért a lelkek üdvéért, megtenné-e?”

„Igen! Igen! Örvendek a szenvedésnek. Azt
mondom Jézusnak, tegyen velem úgy, amint
akar.”

Másnap megáldozott. Délután volt az operáció.
Mária bátorsága csodálatos volt. Midőn édesapja
homlokon csókolta és vigasztalta, kérte édesapját:
menjen ki a betegszobából. Nem akarta, hogy
szenvedései láttára ő is szenvedjen. Nyugodtan
mutatott feszületére és csak ennyit mondott:

„Menj csak, édesapám! Ne aggódjál!”

Néhány perccel később az orvos kése bele-
mélyedt a bátor gyermek legyöngült testébe. De
Mária kezében ott volt a feszület, másra nem
volt szüksége.

Azután a beteg magára maradt édesanyjával. A gyermek világosan látta szeretett édesanyja arcán a kiállott fájdalmak nyomait. Saját fájdalmait feledve gyengéden mondotta: „Milyen jó az Úr Jézus! Mennyire segített, hogy ezt a fájdalmat elviselhessük! Én is szenvedtem édesanyám, de te kétszeresen szenvedtél, mert te saját szenvedésed mellett az enyémet is érezted. De Jézus mindkettőnknek oly nagy erőt adott! Köszönjük meg neki együtt!”

Mivé tette az Isten kegyelme néhány év leforgása alatt ezt a haragos, érzékeny, ingerlékeny csöppséget!

Még leghevesebb fájdalmai közepette is inkább a mások szenvedésével, mint a magáéval törődött. Inkább Jézusra és szeretetére gondolt, mint saját fájdalmára és inkább akart a lelkekért szenvedni, mint saját magának enyhülést keresni. Valóban egészen Jézusnak áldozta föl magát.

Milyen világosan beszél odaadásáról az a levél, melyet néhány héttel utolsó operációja után írt egyik pap-ismerősének:

„Hamvazószerda: Ma elhatároztam, hogy levelet írok a Tisztelendő Úrnak. Már többször akartam írni, de valahányszor elkezdtem, mindig abbamaradt. Betegségem miatt le kellett feküdnöm. Most jól érzem magamat és legnagyobb örömömre már tudok írni. Január 23-a óta, amint jól tudja Tisztelendő Úr, sokat szenvedtem. De az Úr Jézus elhalmozott kegyelmével. Képzelve csak el. Egy hónap alatt tízszer jött hozzám az Úr Jézus. Olyan jól esett, hogy meglátogatott és megerősített. Segített, hogy a megpróbáltatást el tudjam viselni, akárhogy is fájt.

Én valóban az Ő kiválasztott báránykája vagyok. De olyan bárány, amely kész bármikor

önmagát föláldozni. Magamat egészen Jézus karjaiba vettem. Azt mondom neki: Tégy velem, amit akarsz. Én belenyugszom. Rosszi páter (gyóntatóatyja) Jézusról nevezett kis Máriának nevez és én ennek nagyon örülök. De én vagyok az a kis szőlőtő is, mely fölajánlja magát Jézusnak, hogy kisajtolja azt. Kis búzaszem is szívesen lennék, hogy finom lisztté őrlve Jézus testévé legyek. Hát nem szép ez Tisztelendő Úr? Nem vigasztaló ez a legnagyobb mértékben?

Egyik reggel azt mondta Rosszi páter a szentáldozás után: Jézus most közel van hozzád. Ha most azt mondaná: Megadom, amit kérsz, mit akarsz, egészséget, vagy betegséget? Mit kérnél? Azt mondtam: A szenvedést kérném. — Örült ennek. Mi is a szenvedés a földön a mennyország örök öröméhez képest?!"

Ebben a levélben ad számot arról a kegyelemről is, melyet februárban kapott. Lélekben a Szűzanya kezébe kapaszkodott és úgy akart közelebb jutni az Úr Jézushoz. Eddig is már mint az ő szelíd báránycája fölajánlotta Jézusnak az iskola örömeit, egészségét és életét. Most az Ő kis menyasszonya akart lenni. Február 11-én a Lourdesi Szűz Mária megjelenése ünnepén gyóntatóatyja engedelmeivel letette a szüzességi fogadalmat. A gyermek szíve csordultig volt örömmel és vigasszal. Most már valóban mindent odaadott isteni Barátjának.

A kegyelem órája elmúlt, de nem mult el Mária odaadó szeretete. Tudta, hogy napjai megvannak számlálva, buzgósága azért nem ismert határt. Napról-napra újra fölajánlotta magát, hogy szenvedhessen és így lelkeket szerezhessen meg Krisztusnak. Minden szentáldozás csak növelte áldozatkészségét. Mély bensőséggel könyörgött.

„Jézusom, kínozz engem, feszíts meg engem. Mindenemet neked áldozom, csak lelkeket adj nekem.”

Fájdalmai és gyengesége mindinkább növekedett. Láz, lélelzési zavarok, álmatlanság, hőség súlyosbították még helyzetét, de ő mindezt elviselte és nem sóhajtozott enyhülésért. Sőt. Mind ezen felül még önmegtagadásokat is gyakorolt és áldozatokat hozott önszántából. Az isteni jó Barát magához akarta őt szólítani és Mária, a kis menyasszony összegyűjtötte lelkének minden virág-szálát, hogy Völegénye eljövételére fölékesítse magát.

Június 1-én kérte édesanyját, hogy adják föl neki a szentkenetet. Teljesítették kérését. Nagy áhitattal és örömmel követte a szép szertartást és maga felelt a pap imádságaira. Június 2-a baj nélkül mult el. A beteg csendesesen mosolyogva feküdt párnáin. Arcocskája piros volt és súlyos lélelzési zavarokkal küzdött. Szeme a feszületen nyugodott és időről-időre ezt suttogeta:

„Ó, szorítsd, préseld még jobban össze a kis szőlőfürtöt!”

Másnap korán reggel — Jézus Szíve péntek volt — Mária megáldozott. Röviddel azután édesanyja azt kérdezte tőle, nagyok-e fájdalmai? Csendesesen válaszolt:

„Ez Jézus napja: első péntek. Azt mondtam neki, ma tehet velem azt, amit akar. Én kész vagyok mindenre, de szenvedésemért adjon cserébe lelkeket.”

Még senki sem gondolt Mária halálára. Békésen és vidáman feküdt a kis beteg, mint mindig. Délután két órakor erős roham lepte meg. Egyre nehezebben kapkodott levegő után. Ütőere egyre gyorsabban vert. Többször is ki-

verte a verejték. Gyorsan a gyóntatótyjáért és az orvosért szaladtak.

A páter tüstént ott volt.

„Nos! Ha az Úr Jézus ma kis liliomát le akarná tépni, mi lenne akkor?” — kérdezte a feloldozás után.

Boldog mosoly ömlött el arcán és így felelt:

„Igen, igen, ezt fogja tenni. Én meg vagyok elégedve. Legyen meg az Ő akarata.”

Kívánságára a páter elsietett, hogy elhozza az utolsó útavalót, az Oltáriszentséget. Hirtelen, utolsó erőfeszítéssel fölegyenesedett a kis haldokló. Szeme fénylett, ajka mosolyra nyílt, amikor megszólalt:

„Ó, milyen szép! Úgy örülök, olyan boldog vagyok. És te, édesanyám, ugye te is boldog vagy? Mi mindnyájan boldogok vagyunk. És vajon nincs rá okunk, hogy örüljünk? Ha azonban teljesen boldog akarsz lenni, tedd azt, amit mondok neked. Én olyan boldog vagyok, hogy mindent megtettem, amivel Jézusnak tetszhettem. De mindenkinek azt kellett volna tennie, mindenkinek. Az egész világnak! Ó, ha az egész világ megtenné azt, amit meg tud tenni, milyen boldog volna az Úr Jézus. Az összes angyalok — mind . . . mind . . . édesanyám!”

Erői fölmondják a szolgálatot. Visszahanyatlik párnáira és elhallgat. Pár pillanat múlva belép a páter a szobába. Mindnyájan letérdelnek. A csendben halkán hangzik: „Uram, nem vagyok méltó . . .” Mária ki akarja nyitni a száját. Hiába! Nem tudja! Ekkor a pap az aranyos oltáriszentségtartót a haldokló gyermek kezébe adja.

Igy marad az édes Jézus az ő kis áldozati báránycájánál, aki Őt olyan nagylelkűen szerette. Néhány óra és aztán . . . Pilippetto Mária meghalt.

ILUSKA.

Engedjétek hozzám a kisdedeket,
Mert övék a mennyek országa,
Aki a mennybe akar jutni,
Hozzájuk legyen hasonló.

Ujjongva fakad az ének a sok tiszta leánytorokból a Sunday-well-i gyermekotthonkápolnájában. Ünnepestes lassúsággal mozog a menet a kápolna közepén. Elöl a kereszt. Utána fehérbeöltözött leánykák liliommal a kezükben. Mögöttük karosszékekben, puha párnákon viszik a kis beteg Iluskát. Az ő tiszteletére szól ma az öröm és ujjongás az egész házban. Miatta énekelnek a kóruson, az ő tiszteletére gyűlt ki az oltáron az a sok-sok gyertya, ő érte díszítették föl a kápolnát virágfüzérékkel. Ma van Iluska első szentáldozásának napja.

Sápadtan, gyengén ül a kis leány a vánkosocon, de szeme boldogan fénylik, hisz Isten olyan kimondhatatlanul jó hozzá, hogy ma a kenyér színe alatt betér lelkébe.

Iluska alig négy éves. Isten mégis oly sok kegyelemmel halmozta el és úgy kitüntette, hogy már ilyen fiatal korában szentáldozáshoz járulhat.

A kicsike az isteni Üdvözítőnek különösen kedves gyermeke. Rajta mutatta meg Isten, mily öröme telik a tiszta gyermekszívben és mennyire szereti a gyermekeket. Iluska nem sokáig élt. 1903. augusztus 24-én született és 1908. február 2-án már magához szólította őt az Úr! De ez-

alatt a rövid négy év alatt csodálatos módon vezette őt az Údvőzítő.

Iluska teljes neve Organ Ilona, derék munkás család gyermeke. Szülei a nagy ír városban, Kork-ban laktak. Szegények voltak és éjjel-nappal dolgoztak gyermekeikért, de a sok munka megártott az édesanyának. Egyre gyengébb lett. És aztán nem bírta tovább. Aztán eljött a szomorú, zord óra, mikor Iluska édesapjával és nővérével kikísérte a temetőbe édesanyja koporsóját.

Édesanyja a hideg földben nyugszik. Az otthon kihalt, üres. Hiányzik a gondos, szerető kéz, mely mindent rendben tart. Mit csináljon most az édesapa? Megtesz gyermekeiért mindent, ami erejéből telik. Kemény, fárasztó munka vár rája, hogy megszerezhesse a mindennapi kenyeret. Egész nap távol van otthonától. A gyermekek legtöbbször egyedül, magukra hagyottan ülnek otthon. Senki nincs a házban, aki velük törődne. Az édesapának be kellett látnia, hogy gyermekeit nem tarthatja magánál. Bármennyire fájt is szívének, el kellett tőlük válnia. Idegen emberekhez küldte őket, akik majd jobban gondoskodnak róluk.

Iluska idősebb nővérével együtt búcsút vesz édesapjától. Sunday's well-be, Kork egyik külvárosába igyekeznek.

Fölvették őket az ottani gyermekotthonba. Lassan, félve halad a két leányka az utcán. Végre dobogó szívvel ott állnak a nagy ház kapuja előtt. Vajjon jól fogadják-e őket? Éles, bántó csengőszó veri fel a ház csendjét. A csengetésre megjelenik egy kedvesnővér és barátságosan kaput nyit a kis idegeneknek. Milyen piszkos a ruhácskájuk és milyen sovány az arcuk!

A nővér meleg részvétellel tekint a kicsinyekre.

De azok rémülten, félénk, aggódó szemekkel néznek föl rája. Erre a nővér kézenfogja és bevezeti a két kis apróságot egy szobába és kenyeret meg tejet tesz eléjük.

Még a szobában tartózkodnak, mikor Iluskát hirtelen olyan erős köhögési roham fogja el, hogy egész teste belerendül és arcocskája egészen kék lesz. A szegény gyermekeknek számárköhögésük van. Kórházba kell vinni őket. Tíz hosszú hétig maradnak ott. Utána egészségesen bocsátják el őket. Amilyen gyorsan csak bírja a lábuk, olyan gyorsan sietnek a nagyvároson keresztül az otthonba.

Ismét ott állnak az ajtóban. Igaz, még kissé sápadtak és gyengék, de olyan vidámak! Most már nem aggódnak és nem félnek. Már tudják, milyen barátságos fogadtatás és milyen jó sors vár rájuk. Vidáman mosolyognak! A csengő tisztán, örvendezve csilingel, nem olyan élesen és bántón, mint tíz héttel ezelőtt, mikor először voltak itt. Kinyílik az ajtó; a szegény gyermekek új otthont találnak. Bemennek a többi gyermek közé. Azoknak a nővérek már meséltek a két új kicsikéről. Vidáman veszik őket körül, kérdezősködnék és hívják őket is játszani. Így barátkoznak meg gyorsan a leánykák mindennel a nagy házban.

A következő napon vasárnap van. Az összes gyermekek szentmisére mennek. Iluska is velük tart. Milyen meglepetés ez a kicsi számára. Micsoda pompás helyiség az, ahova bevezetik! Ilyent ő még nem látott. Még sohasem volt templomban. Kíváncsian forgatja szemét jobbra-balra. Majd ide, majd oda fülel. Megszólal az orgona. Hát ez meg micsoda? Honnan jön a hang? Iluska hirtelen megfordul, két kis kezét hátrateszi és

szó nélkül néz föl az orgonára. Szemei tágra nyílnak, még a szája is tátva marad az ámulattól. Milyen szép is ez a szoba! Iluskát mintha elbűvölték volna. Alig tudják kivinni. Egyre csak arra a csodaszép szobára gondol. Isten kegyelme megkezdí munkáját a tiszta gyermeklélekben.

Iluska most kezdi megismerni a jó Istent, akiről eddig még semmit sem hallott. A nővér, aki őt gondozta, ölébe veszi és elmeséli neki, miért van olyan szépen feldíszítve az a szoba. Mert a jó Isten lakik ott. Majd karjaira veszi a csöppséget és belép vele a kápolnába. Megmutatja neki a tabernákulumot, ahol az Üdvözítő lakik. Közben arról beszél a kicsinek, hogyan tölti el itt a nappalt és az éjszakát a nagy, a mindenható Isten. Iluska vágyakozó szemmel néz az oltárra. Aztán gyenge, remegő hangon azt kérdi: „Anyácskám, miért lakik a nagy Isten ilyen kis házikóban?” „Azért gyermekem, mert minket olyan nagyon szeret.” Iluskát erre nagy sajnálkozás és részvét fogja el a jó Isten iránt, akinek az emberek miatt ilyen pici kis házacskában kell laknia. Tágra nyitja szívét a jó Isten előtt, vagy ahogy ő mondta, a „szent Isten” előtt. „Áldd meg a te kis Iluskádat. Jó gyermek akarok lenni, és mindig örömet akarok neked szerezni”, — így imádkozik Iluska.

Az oltártól a nővér a kereszthúhoz megy a kicsivel. Mikor Iluska meglátja a képeket, fenyegetően emeli fel kezecskéjét a gonosz emberekre, akik a „szent Istent”, oly kegyetlenül kínozzák. Megkérdezi: „Dehát miért engedte a „szent Isten” hogy az emberek így bántsák? Nem tudta volna elkergetni ezeket a gonoszokat?”

„A szent Isten azért akart szenvedni, hogy

mi a mennybe jussunk. Így szeretett minket a szent Isten. Ó, ő nagyon jó."

Isten megengedte, hogy Iluska megértse az ő szeretetét és szenvedését. Iluska fájdalmasan sóhajtott fel: „Szegény, szent Isten!"

Kicsi szíve tele volt bensőséges szeretettel az iránt a „szent Isten" iránt, aki hozzánk olyan jó. Igazán az ő szerető gyermeke akart lenni, egészen az övé akart lenni. Felajánlotta magát a jó Istennek, aki őt sok ezer gyermek közül kiválasztotta. A jó Isten rajta akarta megmutatni szeretetének és kegyelmének csodáját.

Mert Isten nem azoknak adja a kegyelmet, akik maguk is nem igyekeznek jók lenni.

Akármilyen kicsi is egy gyermek, Isten azt kívánja tőle, hogy az embereket szeresse és lelkét minden hibától óvja. Ezt az igazságot Iluskával is megértette az Úr. És ő, amint felfogta és megértette az Úr akaratát, minden erejével azon volt, hogy ezt valóra váltsa.

Iluska mindig jó gyermek volt és mindenkivel szemben kedves. Az ajándékba kapott apróságokon mindig osztozkodni akart. Midőn megérkezett az otthonba és számárköhögése volt, a nővér köhögése ellen cukrot adott neki. A kicsi elfogadta és megköszönte. A cukorral azonban nővéréhez szaladt. Aztán az ápolónőnek adott belőle és csak utoljára vett maga.

A Tisztelendő Főnőknő nevenapján is így tett. Az egész házzal együtt Iluska is felköszöntötte Főnőknő Anyát. Kitért karokkal sietett végig a folyosón, mintha attól félt volna, hogy elesik. Az egyik ápolónő meglátta őt és így szólt hozzá: „Gyere, majd én segítek" és már karjára is kapta a csöpp kis leánykát és a kosárból, melyet vitt, egy szem érett földiepret nyújtott át

neki. De Iluska nem fogadta el; „először te harapj bele“.

Ezt a gyermeki szeretetet, amelyet Iluska mindenki iránt tanúsított, Isten mégcsak növelte benne. Iluska sohasem önmagára gondolt először, mint a többi gyermek. Teljesen megfeledezett magáról, hogy másokkal jól tehessen. Gyakran volt beteg. Ha ilyenkor ágyban feküdt, sokan meglátogatták és édességet hoztak neki. Hogy látogatóinak örömet szerezzen, evett a sok finom ajándékból, míg a látogatók az ágyánál ültek; mikor azonban eltávoztak, félretette az egészet és szétosztotta a házbeli gyermekek között.

Ápolóinak fáradozását és gondosságát hálás szeretettel viszonzta. Nem egyszer nyujtotta ki kezét ágya rácsán, hogy megsimogassa az ápolónő kezét. Hálásan, erősen szorították meg gyenge ujjacskáit a hűséges, jóságos kezét. „A szent Isten magához vette anyukámat, helyette téged adott nekem, hogy te légy az én anyácskám.“

A nagy ház minden lakója nagyon szerette a barátságos, kedves gyermeket és mennél több örömet ígyekeztek neki szerezni.

Iluska arcán néha mégis kiverődött a fájdalom. Különösen ha ülnie kellett. Hátgerince nem nőtt egész egyenesen, azért az ülésnél nagy fájdalmat érzett. Ilyenkor akaratlanul is megeredtek könnyei és nem tudta azokat magába fojtani, de a jó Isten már annyira magáévá tette a kicsi szívét, hogy Iluska szívesen szenvedett: Őérte. Nem szólt tehát fájdalmairól. Így a nővér sem tudott róla és azt gondolta, hogy Iluska önfejl, azért nem akarja abbahagyni a sirást. Megszidta hát Iluskát: „Az önfejlőség csúf ördög, le kell győznöd őt és ki kell üznöd a szívedből.“ Iluska nem védekezett. Csendesen letörölte könnyeit. Isten

kiválasztotta ezt a kis lelket. Iluska látszólag még fiatal és gyenge volt, de fiatalon is elég erős és türelmes volt hozzá, hogy Istenért szenvedjen.

De a nővérnek kicsit mégis igaza volt. Az önfejlőség kis ördöge bentlakott Iluska szívében. Ez csakhamar ki is tűnt. Iluska egyik nap, mikor fájdalmai kissé enyhültek, vidáman játszadozott a társaival a kertben. Egyszerre csak fölcsendült az Űrangyalára hívó kis harang. Harangoznak, haza kell menniök. A nagy tér elcsendesedik. A gyermekek elimádkozzák az Űrangyalát, aztán megindulnak az otthon felé. Csak egy csöppség játszik zavartanul tovább. „Gyere, mert elkésünk.” Oda se figyel, nyugodtan játszik tovább. A gyerekek várnak rá egy darabig. De amint múlik az idő és Iluska nem akarja abbahagyni a játékot, hazasietnek. Már régen ebédelnek a többiek, mikor Iluska megérkezik. Mikor a nővér ránéz és rosszalólag csóválja a fejét, Iluska szégyenkezve sūti le a szemét. Evés után a nővér kézen fogja őt és így szól hozzá: „Gyermeke, ezt többször nem szabad megtenned. Légy engedelmes és pontos.” Iluska dacosan szegzi le a fejét. Egyetlen bocsánatkérő szó sem hagyja el keményen összeszorított ajkát. „Hát téged az egyáltalán nem bánt, hogy olyan rossz vagy? Mit szól majd hozzá a „szent Isten?” Iluska meghökken. Mélyen lehajtja fejcskékjét. A „szent Isten”. Kedves lehet-e előtte egy ilyen rossz gyermek? Nem fog-e most szomorkodni miatta? Pedig a „szent Isten” milyen jó őhozzá. Őerette lakik a szűk tabernákulumban. Ő, hányszor meglátogatta ő már azt a jóságos „szent Istent” ott a tabernákulumban, hogy elbeszélgessen vele. És mindannyiszor jobban akarta Őt szeretni; megígérte neki mindig, hogy derék, jó lesz. És

most? Szepegve fordul a nővérhez: „Nagyon bánom, hogy ezt tettem. Kérlek, ne haragudjál!” Azután letérdel és bocsánatot kér a jó Istentől is.

Néhány hét múlva bejött az orvos az otthonba. Megvizsgálta Iluskát is. A kicsi betegen feküdt. Egyszerre nagyon komoly lett az orvos arca. A szegény kislány ugyanabba a betegségbe esett, melyben az édesanyja meghalt. „Ha Isten nem segít, a leányka meg fog halni.” Hogy elszomorodtak a nővérek, de a gyerekek is. El kell veszteniök kedveltjüket, akit annyira szerettek. Csak Iluska maradt egészen nyugodt. A „szent Isten” akarja ezt így! Ez a gondolat tökéletesen megnyugtatta őt.

Azoknak az embereknek az élete, akiket Isten különösen szeret, nehéz iskola. Olyan iskola, melyet Isten egyenesen az ő kedveltjei számára állított fel. Ebben az iskolában a kiválasztott lelkeknek nagyon sokat kell tanulniok. Nem számolni és írni. Ennél sokkal nehezebbet. De ezt a leckét sokan nem tanulják és nem értik meg. Türelmesnek lenni minden szenvedésben és Isten iránti szeretetből sokat szenvedni: ez ennek az iskolának a főadata és bizony kemény főadat. Ez a tanulás sokszor nagyon nehéz. De Isten nem hagyja magukra azokat az embereket, akiket kiválasztott. Segítségükre siet és nagy kegyelmeket ad nekik. Égnek is az Isten iránti szeretettől és csak Istenről és az ő szeretetéről akarnak tudni.

A mi kis Iluskánk most lépett ebbe az iskolába. Rövid kis életében nagyon sokat szenvedett. De Isten iránti szeretetből mindent szívesen vállalt magára. Most jött az utolsó nagy vizsga. Ez a vizsga készítette elő Iluskát arra a sok kegyelemre, melyet Isten élete utolsó hónapjai-

ban szándékozott neki adni. Azt akarta, hogy Iluska lelke úgy tündököljön a gyermeki ártatlanság fényében, mint a tűzben megtisztult arany, és így egészen tisztán szólíthassa magához kedves gyermekét. Ezért küldött a szegény, gyenge gyermekre annyi szenvedést. Iluska többé nem kelt föl az ágyából. Ágyban kellett feküdnie és csendesen el kellett tűrnie a fájdalmakat. Sokszor még éjtszaka sem pihenhetett. Állandóan égető szomjúság gyötörte. Így megtörtént, hogy éjtszakánként gyakran hívogatta a leánykát, aki őt kiszolgálta, hogy hozzon neki egy pohár vizet. De az mélyen aludt és nem hallotta meg rögtön a beteg szavát. Iluska másodszor már nem szólt. Elképzelte, mennyire szomjas volt a kereszten függő Jézus is. Kicsi szíve mély részvétellel telt meg. Megadással és bensőségesen suttozta: „Ó kedves, „szent Isten!” Te a kereszten még szomjasabb voltál, mint most én. Azért hát nem panaszkodom és nem zúgolódom én sem.” Örült, hogy együtt szenvedhetett Üdvözítőjével. Sőt a szenvedés hovatovább vigasza lett. Volt egy kis feszülete. Gyakran nézegette. Ezáltal a kereszt által nyilatkoztatta ki az Üdvözítő Iluskának az ő nagy szeretetét és általa vezette be őt a szenvedés titkaiba. Ha a fájdalom és szomjúság már nagyon gyötörte, remegő kezecskéjébe szorította keresztjét, csókot lehelt rá és úgy suttozta: „Szegény, szent Istenem!”

A kis Iluska a betegágyon Isten bensőséges kis barátnője lett. Isten megajándékozta őt azzal a ritka kegyelemmel, hogy imádságos gondolatokkal majd egész nap Vele társaloghatott. Sokszor alig merték megzavarni, ha az ennivalót hozták neki, vagy ha ki akarták valamiben szolgálni. A legnagyobb örömet az szerzett neki, ha valaki

Istenről mesélt neki, vagy vele imádkozott. Az Úr annyira elhalmozta kis jegyesét kegyelmeivel, hogy az még gondolatait is alig tudta elfordítani Tőle. Egyik este a tisztelendő főnöknő jött hozzá: „Nos gyermekem, mit akarsz, meséljek neked, vagy a szentolvasót imádkozzuk?” „Ah, kérem, kérem Anyám, a szentolvasót imádkozzuk!”

Mivel a kicsi oly nagyon szerette a szent Istent, kis oltárt állítottak fel ágya mellett Jézuska szobrával. Ő, mennyire gondoskodott Iluska az ő „szent Istenéről”!? Folyton a kis Jézusra nézett és mindig csak azt mondogatta: „Jézusom, szeretlek.” Valahányszor megkérdezték, nem óhajt-e valamit, azt válaszolta: „Igen, hozzatok virágot a „szent Istennek”. Az oltárnak állandóan friss virágdíszben kellett pompáznia, hogy örömet szerezzenek a „szent Istennek”.

Ha a körülötte állókra ránézett, azonnal megmondta, ki áldozott közülük ma reggel és ki nem, annyira megélesítette szemét a jó Isten. A nélkül, hogy szóltak volna neki, meg tudta mondani, ki van-e téve az Oltáriszentség a kápolnában, vagy nincs.

Ha ki volt téve, siránkozva kérte, vigyék őt a kápolnába az Úr Jézushoz. Kérése annyira megható volt, hogy ha lehetséges volt, mindig teljesítették kérését. Karosszékét egészen az oltárhoz vitték. Iluska csendesen és nyugodtan ült. Állandóan a fehér Oltáriszentséget nézte. Egy pillanatra sem fordította el fejét. És a négyéves kis gyermekben fellobban a vágy, hogy az Istenét és Üdvözítőjét magához vehesse: „Ó, csak szívembe jönné a „szent Isten”. Édes, szent Istenem, mikor jössz hát hozzám? Úgy vágyakozom utánad. Jöjj, édes szent Istenem, jöjj!” Így esedett, könnyörgött

a gyermek és tágranyitott szemeit a csendes, fehér Ostyára szegezte.

No ilyen gyorsan azért nem teljesülhetett Iluska vágya. Akkoriban nem engedték a gyermekeket ilyen fiatalon az első szentáldozáshoz. Tehát várnia kellett, várnia. Ekkor jó gondolata támadt. Ápolónőjének szentáldozás után minden reggel rögtön be kellett hozzá mennie, hogy átadja neki a „szent Istenke” csókját. A gyermek szó nélkül fogadta a csókot és mély imába merült.

Iluska mindig megtalálta a módját, hogyan szeresse a Jóistent legjobban. Mikor egyik este a főnöknő ágyacskájához lépett, Iluska így szólt hozzá: „Anyám, nem jönnél fel hozzám holnap reggel áldozás után, és nem hoznád el nekem is a szent Istenkét?” „De igen gyermekem, reggel kérni fogom őt, hogy téged nagyon szeressen és rögtön szentmise után hozzád jöväk.” „Ha ő szeret engem, akkor hozzám is fog jönni”, gondolta magában Iluska. Egész biztosra vette, hogy az édes Üdvözítő másnap reggel betér hozzája. Alig virradt meg, Iluska máris fölkelte az ápolónőjét: „Anyám, kelj föl! Ma jön hozzám a „szent Isten!” Hozd rendbe a szobát! Az ápolónő meg akarta nyugtatni: „Gyermeke, még nagyon korán van!” De Iluska nem hagyta nyugton. „Ó, akkor nem lesz rendben a szoba” — siránkozott. Az ápolónő mit tehetett mást, korán reggel rendbe hozta a szobát. Iluska fürkésző szemmel nézett körül a szobában, hogy minden rendben van-e. Aztán összetett kézzel imádkozva várta az isteni Üdvözítő látogatását.

A szentmise után csakugyan jött a főnöknő. De a „szent Istent” nem hozta magával. Pedig olyan szívesen hozta volna, de hiába, nem tehetette. A kicsi borzasztóan csalódott. Könnyei patakzott-

tak. Egész nap alig szólt egy szót is. Csendesen és szomorúan feküdt ágyában. Ha az ápolónő megkérdezte: „Gyerme kem, nem óhajtasz valamit?” A kicsi azt válaszolta: „Mindíg csak a „szent Istenre” gondolok, és te mégsem hoztad őt hozzám!”

Kemény lecke volt ez, melyet a jó Isten gyermekének adott. Isten kiválasztotta Iluskát, hogy egészen, és egyedül az övé legyen, ezért kellett neki megtanulnia, hogy lemondjon még legkedvesebb vágyáról is. És Iluska megtanult mindent. Nemsokára megnyugodott. Szomorúan mondotta magának: „Biztosan nem vagyok még elég jó. Ezután csendesen várok, amíg a „szent Isten” magától jön s nem fogok többé Érte sirá nkozni.”

Isten meg volt elégedve a kis beteggel. Már készen tartotta azt a nagy kegyelm et, mely után Iluska annyira vágyott. Egy páter jött a házba. Elmesélték neki mennyire vágyódik Iluska az Oltáriszentség után. A páter bement a kicsihez és megkérdezte tőle: „Ki van a Szentostyában?” „A szent Isten, aki a nővéreket és az embereket megszenteli!” Tetszett a páternek a gyermek értelmes felelete. Írt hát a püspöknek, megírta neki Iluska nagy szeretetét a Megváltó iránt s kérte, hogy engedje a kisleányt a szentáldozáshoz. A püspök készséggel megadta az engedélyt. Hogy megörült erre a kicsi! A páter megint eljött hozzá: „Nos, most gondolj ismét mindarra a hibára, melylyel a Jóistent megbántottad. Aztán indítsd fel a bánatot és gyónjál meg. É n majd föloldozlak és ismét olyan tiszta lesz a szíved, hogy Isten örülni fog, ha szívedbe költözhet.”

Leírhatatlan volt Iluska öröme. Egy pillanatra sem nyugodott meg, annyira örült. „Ó, csak elmúlt volna már ez az éjtszaka — mondta Iluska — azt hiszem, nem is fogok aludni. Mindíg

csak Istenre gondolok." Így is történt. A nagy örömtől nem tudott aludni.

Másnap reggel tiszta szívébe fogadhatta a Jóistent. Most már semmi kívánsága nem volt többé a földön. Minden vágya és kívánsága teljesült. Boldogan, csendben feküdt ágyacskájában. A szent Isten ott lakott már szívében. Olyan sok beszélni valója volt vele. Alig győzött köszönetet mondani és mindig csak azt mondogatta; „Szeretlek édes Istenem, jobban mint bármit a világon!”

Ezután naponként eljött az Üdvözítő a kis Iluskához. Nála volt, erőt adott neki és türelmet. A kicsike a szenvedésben már nem volt gyermek, hanem érett erős lélek. Hiszen tökéletesedésén maga az Úr dolgozott. Jóllehet fájdalmai minden nap nagyobbodtak és Iluska mindig gyengébb lett, mégis vidám és derűs maradt. Már a kápolnába sem lehetett átvinni a szentáldozásra. Elment hát maga az isteni Üdvözítő az ő kedves kis gyermekéhez és szenvedéséért kárpótlásul sok vigaszt és örömet vitt neki. Istennek való-ságos csodája ment végbe Iluska lelkében. Mennél többet szenvedett, annál nagyobb lett Isten iránti szeretete. „A szent Isten sokkal többet szenvedett értem a kereszten. Örülök tehát, hogy én is szenvedhetek érte valamit.”

Megjött a karácsony. Iluska utolsó karácsonya. Tudta azt a házban mindenki. Igyekeztek ezt az ünnepet széppé és kellemessé tenni a kis beteg számára. A kis Iluskát bevitték a kápolnába, ahol a jászolt felállították. Az összes alakokat nagy örömmel nézegette. A gyermek Jézus szobrocskáját a kezébe vette és mély tisztelettel csókolgatta. „Kicsi szent Isten, úgy szeretlek én

téged" — suttogta és szívére szorította a szobrocskát.

Közben gyönyörűen feldíszítették a kicsike betegszobáját. Bárhová tekintett az ember, mindenütt zöld ágakat és virágokat lát.

Az éjféli misén Iluska is ott lehetett. A pap kezében az Oltáriszentséggel elindul az oltártól és odanyújtja az embereknek az újonnan megszületett kisded Jézust. Iluskát is megáldoztatja. A szentáldozással olyan a lelke, mint egy aranyos kis jászol, melyben édesen nyugodhat az isteni Gyermeke. „Kicsi szent Istenem, úgy örülök, olyan boldog vagyok” — ujjong Iluska a karácsonyest áhítatában.

Ezután az örömnapi után ismét a fájdalom és szenvedés napjai következtek. De Iluskának is erőt és bátorságot adott Isten a szenvedések elviselésére. Iluska erős maradt. „Úton vagyok a szent Isten felé. Az út rossz, de ott fenn az Istennél minden olyan jó, olyan szép! Ha a szent Isten engem hazahív, én nem menni, hanem egyenesen repülni fogok, felrepülni Őhozzá!” Isten a kis szívet mindegyre erősebben vonzotta magához, úgy hogy Iluska teljesen megfeledkezett a földről és már csak az Isten és a mennyország járt az eszében. Néhány nappal a halála előtt azt mondta ápolónőjének: „Anyácskám, nem érzed, mint közeledik mindjobban felénk az Úr? Én világosan érzem. Azt hiszem nem sokáig tart már szenvedésem. Mert jön az Úr és hazahívja az ő kis Iluskáját. Ó, hogy örülök én ennek.”

Elérkezett az új év. 1908. Január vége felé járt az idő. Iluska halála közel volt. Sejtése nem csalta meg. Hisz oly fáradt volt már a kicsike a szenvedéstől. Még szemeit is alig tudta kinyitni, mikor az Üdvözítő reggelenként meglátogatta.

Kékülő ajka szakadatlanul suttog: „Jöjj édes, szent Istenem! Jöjj, ó jöjj!”

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén ütött a megváltás órája. Iluska majd az égben piheni ki a földi szenvedések fáradalmait. Az Üdvözítő itt a földön utoljára látogatta meg kis gyermekét. Vele együtt akart menni az égbevezető úton. A kis szenvedő vonásai elsimultak. Utoljára, még egyszer hallották suttogását: „Szent Isten.” És azután . . . Iluska már Istennél volt.

Fehér ruhában, fátyollal, koszorúval a fején feküdt Iluska halottas ágyán. Harmadnap a fehér koporsóba tették és bevitték a kápolnába. Arra a helyre, ahol olyan sokszor ült életében. A pap fehér miseruhában lép az oltárhoz, mely fehér virágokkal van feldíszítve; egészen úgy, mint az első szentáldozása napján.

A szentmisének vége. A pap beszenteli a holttestet. Kis menet kigyózik végig a nagyváros lármás utcáin, Iluskát kísérik ki a temetőbe. A pap imádsága közben leengedik a koporsót a hófedte sírba. Elhalkul, majd megszűnik az ima, az árvaház gyermekei még egy utolsó dallal búcsúznak halott kis nővérüktől. Aztán csend lesz a sír körül. Mindnyájan letérdelnek és kérik Iluskát, járjon közbe értük az Isten trónusánál.

Gyorsan elterjedt a hír a városban, milyen nagyon szerette az Üdvözítő a kis Iluskát és mennyire kitüntette őt az emberek között. Az emberek fölkeresték Iluska sírját. Virágot hoztak, letették azt a sírra és csendesen imádkoztak. Kérték a kis Iluskát, hogy imádkozzon értük a jó Istennél. És nem hiába kérték. A gyermek sokakat megsegített.

Az árvaházban sem tudták elfelejteni a kis halottat. Mindennap beszéltek róla. Ezért a nővé-

rek elhatározták, hogy elhozzák Iluskát a nagy városi temetőből és a kolostor temetőjébe temetik. Már egy éve feküdt Iluska a nagy temetőben. Ismét február volt. 1909 februárja. Ekkor kiásták Iluska testét a hideg, keményrefagyott földből. Mintha aludt volna, úgy feküdt koporsójában. Teljesen ép és sértetlen volt.

Menet kigyózott ismét végig a város utcáin. De ez alkalommal sokan, sokan voltak. Ott volt mindenki, aki megszerette Iluskát és aki meg akarta köszönni, hogy Istentől annyi kegyelmet könyörgött ki számára.

Az új sír fölé szép síremléket emeltek; a nagy fehér angyal bő köpenyét védőn terjesztette ki a kis Iluskára. Az angyal fölfelé mutat. Az égre hívja föl mindnyájunk figyelmét, az égre, hol Iluska már sok hosszú éve boldogan piheni ki a rövid földi élet szenvedéseit.

ANNA.

Ugye, szentnek lenni szép dolog! Igen, csakugyan. De, mondd csak egészen őszintén, igazán szívesen túrnél el szent gyereket magad mellett? Nem félsz egy kicsit, ha neked olyan gyereket mutatnak példának, aki jobb, szelídebb, szorgalmasabb, mint te? Nem ejt az téged is néha kétségbe, ha mindig azt kell hallanod: Látod, Erzsinek megint jobb bizonyítványa van, mint neked, ő szorgalmas, te pedig lusta vagy! Klári mindig olyan jó, olyan kedves és csinos, te pedig vadóc vagy és neveletlen! Ugye, ez bosszant téged! Sírni kezdesz. Nem, te nem tűröd ezeket az erénymintákat és példákat, melyeket mindig eléd állítanak!

És most jövök én és el akarom mesélni egy kisleánynak a történetét, aki olyan korú volt, mint te, és olyan jámbor, olyan jó és derék volt, életének tizenegy rövid éve alatt olyan szentté lett, hogy most azon gondolkoznak, hogy boldoggá avassák!

Elovasod-e történetemet, a kis Anna életét? Azt hiszem, igen. Mert a kis Guignée Anna biztosan örömet fog neked szerezni és meg vagyok győződve, hogy egész szívvel barátnője leszel. Nem akarok neked olyan erénymintát mutatni, amelyik toronymagasságban áll feletted, olyan magasán, hogy kétségbe kellene esned, hogy valaha is olyan légy, mint ő. Meg szeretném

neked mutatni, hogy kezdte a kis Anna, hogy lett a kis meggondolatlan ugrifülesből és önfejtő makacsból szent gyerek.

Anna nagyon gazdag szülők gyermeke volt. Délfranciaország egyik kastélyában született. Így persze mindjárt egy kicsit elkényeztették; mindent megtehetett, amit csak akart. Ha a világ szemével nézzük, jobb dolga volt, mint neked. De az Üdvözítő egész más szemmel néz. Hiszen egyszer azt mondta: „Könnyebb a tévénél átmenni a tű fölé, mint a gazdagnak bejutni a mennyek országába.” És így Annának, ha jól megnézzük sokkal nehezebb dolga volt, mint neked és mint sok más gyereknek. Nehezebb volt neki az ő korában jónak, jámbornak és szentnek lenni.

Gazdag gyerek nagyon könnyen lesz gőgös. Pedig egyáltalán nem tehet róla, hogy az Ursten olyan papát adott neki, aki gazdag. Mégis lefelé néz a többiekre, jobb ruhájával és apja állásával dicsekszik, és más, szegényebb gyerekekkel egyáltalán nem akar játszani. Nehezére esik a felebaráti szeretet és a szegények szeretete, pedig azok az Üdvözítő testvérei és az Egyháznak legkedvesebb gyermekei.

Gazdag gyereknek semmit sem kell magától megtagadnia. Mindent megkaphat, amit csak akar. Játékot, ruhát, nyaláncságot, annyit, hogy a végén már nem is örül neki. Ilyenkor aztán nehéz dolog egyszer magát legyőzni és mindenről lemondani.

Mondd csak, nincs neked könnyebb dolgod, mint Annának? De kérdezd csak meg magadtól, nincsenek-e meg ugyanezek a hibáid, még akkor is, ha kevesebb okod van rá, mint a gazdag kis

grófkisasszonynak? Anna szembeszállt velük és legyőzte azokat. És te?

Mégsem kell kétségbeesned! Volt idő, amikor Anna is egészen saját makacs feje és vágyai után indult, és nem gondolt arra, hogy magát legyőzze. Négy gyerek közül ő volt a legidősebb és igazán kis zsarnok volt. Apjának és anyjának csak gondot okozott. Igen, a mama egyszer megvallotta, hogy a négy gyerek közül ő volt a „legakadékosabb.”

Első éveiben úgy látszott, mintha dac, önfejlőség, uralomvágy és harag volna főjellemvonása. Erről olvashatsz néhány történetet.

Anna épen olyan idős volt, hogy első szavait ki tudta mondani. Ekkor beteg lett. Szülei azt gondolták, hogy igen súlyos a betegsége. Gyorsan orvost hívtak. A pici épen ágyacskájában feküdt, amikor látja, hogy egy idegen ember jön be. Egyenesen feléje jön és meg akarja fogni. Ez semmikép se tetszik neki. Nem hagyja, hogy őt akárki megfogja! Elfordul és védekezik. Mit akar tőle ez az idegen ember? Egyszerűen nem ereszti magához. De az orvos sem hagyja magát, nem ijed meg. Többször volt már dolga önfejű gyerekekkel. Meg kell őt vizsgálnia, ha segíteni akar rajta. Újra próbálkozik. De ezt Anna végre már mégsem tűrheti! Párnái között felül, kezét kinyújtja az ajtó felé és minden erejével és minden szigorúságával mondja:

„Fogd a kalapodat és menj!”

Ez az ember nem tetszett neki, és megmutatta neki, hogy itt csak az ő akarata dönt. Hogy papa és mama mit akar, az mindegy. Nem tűrhette ezt az embert. Eszébe sem jutott, hogy ő engedjen. Hogy az az ember segíteni akar

rajta, az nem számított. Neki nem tetszett. És amit akart, annak meg kellett lennie!

Amikor a Jóisten kis testvérkét ajándékozott neki, iszonyúan megharagudott. Mi is jutott a kicsinek eszébe?! Alighogy itt van, egészen igénybe veszi a mamát. Anna pedig a mamát egészen magának akarta lefoglalni. Eddig is úgy volt és senkinek sem akarta megengedni, hogy ezen változtasson. Borzasztó féltékeny volt kis öccsére.

Egyszer ott feküdt a kis testvérke a padlón egy szőnyegen. A világosság felé hunyorgatott és rövid lábaival rugdalódzott. A mama épen nem figyelt oda. Itt volt az alkalom, hogy a kis tizennégy hónapos Anna a kis tolakodónak megmutassa, hogy ő idősebb és hogy jogai vannak, melyekről esze ágában sincs lemondani. Rárohan és teljes erejéből csattanó pofont ad neki. A mama odasiet. A kis Jakab ordít. Annát megszikják és kitiltják a szobából. Dacosan és megelégedetten megy ki.

Máskor a kis testvérke édesanyja ölén feküdt, azon a helyen, amely Anna véleménye szerint egyedül őt illeti. A kertben volt. Hiába volt minden próbálkozás, hogy ezt a helyet visszafoglalja. Forrt benne a méreg. Nagyon a begyében volt ez a szemtelen kis öcskös, aki a mamánál őt kiszorította. Már jó ideje gondolkodik, mi bajt csinálhatna kis öccsének. Egyszerre lehajol, kis kezével belemarkol a kerti út homokjába, odaszalad a mamához és beleszórja a homokot kis öccsének szemébe.

A mama haragudott. Kis lánya sok gondot okozott neki. Túlságosan önfejű volt.

Ezekből az első évekből képünk is van Annáról. Feszesen áll rövid kis lábain, szemei kissé szemtelenül és hidegen néznek veled szembe. Pisze orrocskája merészen mered a világba. Keményen, egyenesen, büszkén áll a feje. Ajka kissé keményvonású, gyermekkora ellenére akaratosságot mutat. Az egészen meglátszik, hogy a kicsinek saját feje van, melyet nem egykönnyen és nem szívesen hajt meg mások előtt.

Nem játszott, ha nem parancsolhatott. Lány volt, és még a tetejébe majdnem a legfiatalabb volt játszótársai között. De ez nem számított. Ő parancsolt és az összes többiek szót fogadtak neki.

A világháború alatt meglátogatta sebesült atyját a vöröskeresztes kórházban. Épen akkor jöttek az orvosok és kedves nővérek, hogy újra bekötözzék a papát. Ez persze nem volt gyereknek való és így természetesen Annát kitették a szobából. De ő nem akart kimenni. Erőszakkal vitték át a szomszéd szobába. De nagyon tévedtek, amikor azt gondolták, hogy a dolog így el van intézve. Alig csukták be mögötte az ajtót, máris nagy reccsenés hallatszik. Olyan zaj, amilyent nem vártak volna ilyen kis leánytól. Ha nem akarták, hogy az összes bútorokat és ablakokat összetörje, vissza kellett őt hozni. Nem volt más hátra, engedni kellett. Anna csak akkor nyugodott meg, amikor mégis az történt, amit ő akart.

Félelmet és gyávaságot nem ismert.

Egyszer egy körülbelül egyidős unokatestvérével játszott. Kislány létére bátran mászott fel egy nagy homokrakásra és akárhányszor is csúszott vissza róla, hamarosan mégis fönnállt a tetején. Az unokatestvérnek nem volt ennyi bátorsága.

Ezt Anna egyszerűen nem értette. Hogy lehet attól félni, hogy az ember visszacsúszik, hogy egy kis homok megy a cipőjébe, a szájába, a szemébe? Hiszen az fiatalember akar lenni és fél egy kis homokrakástól. Majd kiveri belőle ezt a félelmet. Erőszakkal akarja a homokhegyre fölhúzni. De a kis játszópajtás sírni kezd. A homok belement a cipőjébe és a ruhája ujjába. Anna először kinevette. De akkor aztán nagyon megharagszik. Minden erejével kényszeríteni akarja, hogy felmásszék. És amikor ez nem sikerül neki, leugrik a dombról, nekiesik kis unokaöccsének és piff-puff, addig üti, addig veri, addig rázza, amíg a nagyok ki nem mentik kezei közül a kis szerencsétlent.

Ha Anna valamit akart, úgy gondolta, hogy annak meg kell lennie. Főként akkor gondolta így, amikor csokoládét szeretett volna kapni. De mert ilyen dolgokban túlságosan fegyelmezetlen volt, a szülők egyáltalán nem adtak neki csokoládét. Ez volt a leghelyesebb.

De Anna nem látta be semmiképpen, hogy az ilyen intézkedés jó és helyes.

Egy dobozban csokoládé feküdt az asztalon. Anna kimondta:

„Csokoládét akarok!”

De a papa föltette a dobozt az üvegszekrény tetejére és azt gondolta, hogy most már biztonságba helyezte a kis nyalánk cica elől.

A kicsi ujját a szájába dugta és gondolkozott. Vendégek jöttek. Hamarosan mindnyájan a vendégeket szórakoztatták, senki sem figyelt a gyerekekre. Ő pedig ládákkal és székekkel hurcolkodott.

Talán azt gondolták: Anna játszik. Pedig egészen másban sántikált. A székekből és ládából tornyot épített az üvegszekrény előtt. Már

mászik is fel a nyaktörő létrán, ujjával már a dobozban kotorászik, amikor felfedezik. A papa leemeli a torony tetejéről és alaposan leszidja és ezúttal megint nem kap csokoládét. Még csak nem is sír. Talán megint újabb ötleteken töri a fejét? Újabb terveken, hogy csokoládéhoz jusson?

Ilyen volt a kis Anna első éveiben. Mondd csak, kétségbe esel-e, ha mondom, hogy ebből a kis akaratos, makrancos gazfickóból szent kislány lett? Nem bátorodtál fel te is, hogy te is elérheted még ezt a magas célt?

Igen, az első esztendőkből senki sem gondolta volna, igazán senki, hogy Anna még olyanná lesz, amilyennek őt rövid kis életének utolsó éveiből ismerjük.

Őt dolog okozta ezt a csodálatos átalakulást. Figyeld meg és aztán gondolkozzál, nem tanulhatnál-e te is valamit belőle. Két külső esemény: édesapja halála és első szentáldozása. Három belső erő: a kegyelem, a természet és saját munkája.

Nem mesélhetem itt el egész életét. Az túlságosan hosszú volna. Csak egyet-mást akarok egész röviden eléd rajzolni és egy kicsit segítek, hogy tanulj belőle.¹

Sebesülés miatt Anna édesapja háromszor tért vissza a háborúból. Anna életébe ekkor lépett először a keserű kereszt. És a kereszt mélyen belenyomódott a szívébe. Szerette a papáját. És most beteg volt. Nagyon beteg. Hogy lehetett akkor neveletlen, hogy édes, drága papáját meg-

¹ Aki többet szeretne tudni, olvassa el a szép kis német könyvecskét: Lajeunie-Zacherl: Die Blume von Annecy München 1928.

szomorítsa?! Nem! Minden erejével azon volt, hogy magát fékezze, hogy neki ezzel örömet szerezzen. Nem mindig sikerült, sőt néha-néha egészen másképp sikerült, mint például a vöröskeresztes kórházban, amikor a papát újra akarták kötözni. De mindig újra hozzálátott és előről kezdte.

Amikor aztán a papa megint kint állt a gránátok és gépfegyverek tűzében, akkor a mama olyan szomorú volt! Ezt Anna nem nézhette. Vigasztalni próbálta és jó akart lenni, hogy legalább egyszer-másszor mosolyogjon a szomorú mama.

Egyszerre jön a megrázó hír. Papa az arcvonalban fejlövessel elesett. A mama kétségbeesetten sír. És most Annában felébred mindaz a jószág, mindaz a szeretet, mely eddig benne szunnyadt. Egyszerre mintha egész másvalaki volna. Már csak egyre gondol: hogy lehetne a mamának a lehető legtöbb örömet szerezni. Vigasztalni próbálja. A Jézuskához megy, áldozatot hoz és kéri, adjon szegény mamuskájának valami kis örömet és vigasztalást.

A te fiatal életedet talán nem rázta meg még ennyire egy külső esemény sem. De vajon a te szüleid nem szomorkodnak-e sokszor? Nem okoztak nekik sok gondot a nehéz idők az utolsó években? És te mit csináltál? Nem mentél-e játszva el a drága, töprengő, szomorú papa és mama mellett? Igazán igyekeztél ilyen órákban nekik örömet szerezni? Elmentél-e az Üdvözítőhöz és imádkoztál-e értük? Te talán nem vagy olyan rakoncátlan teremtmény, mint Anna. Nem volna-e neked könnyebb: szegény szomorú szüleidnek örömet szerezni?

Öt éves volt Anna, amikor már az első szentáldozáshoz járult.

Már régóta szerette az Üdvözítőt, a Jézuskát. Sokat imádkozott és Óérette sok áldozatot is hozott. Bizonyosan nehezére esett. Az első szentáldozás napja volt ezért a jutalom. Hogy készült rá! Hogy örült ennek a napnak! Neki az Üdvözítő igazán mindene volt. Ő volt a fontos, nemcsak ezen a napon, hanem mindig. Csak Őrá gondolt és nem arra a sok mindenre, amivel az emberek ezt a napot még szebbé akarják tenni és ami lármájával legtöbbször elnyomja az Üdvözítővel való csendes együttlét boldogságát. Ezután a nagy nap után minden apró kis kívánsága elcsitult, csak egyet kért, hogy az Üdvözítőt gyakran, lehető leggyakrabban fogadhassa és mindig az Ő közelében lehessen.

Ha szavát halljuk és apró feljegzéseit olvasuk, akkor látjuk világosan, mit jelentett az Üdvözítő ennek a kis gyerekeknek. Csak egy apróságot akarok itt említeni.

A mamának mondta egyszer:

„Olyan boldog vagyok, a Jézuska azt mondta nekem, hogy szeret, még sokkal jobban, mint én Őt!”

Kis öccse napközben a játéktól félrehúzta és a fülébe súgta:

„Ne készüljünk a szentáldozásra? Csak egy egész kis imádsággal.”

Aztán mindketten csendben letérdeltek és a kis Jakab kérte nővérét:

„Kezdd el te, én majd utánad mondom!”

Tudta, hogy Anna majd jól és helyesen fogja csinálni és csendesen vele imádkozott.

Nagynénjének egyszer megvallotta:

„Ma reggel sírtam, mert mama nem akarta megengedni, hogy áldozni menjek.”

És egy kis cédulán az ő kezeirását találták:

„Azt akarom, hogy az én szívem mindig olyan tiszta legyen, mint a lilium.”

Ennyire megszerette a csöppség a Jézuskát.

És te hogy állsz az Úr Jézussal? Mit jelentett neked az első szentáldozásod napja? Minek örültél jobban, az új ruhának, az ajándékoknak vagy az Úr Jézusnak? Nem csúnya-e, hogy az Üdvözítőt háttérbe szorítjuk és először mindig magunkra gondolunk?! Kérjünk bocsánatot az Üdvözítőtől, hogy olyan külsőségesek voltunk, hogy csak olyan kevésé gondoltunk Őrá.

És aztán tovább hogy volt? Első szentáldozásunk után egyre jobban megszerettük-e Üdvözítőnket, mint Anna? Vagy elhidegültünk? Talán már hamar elpárolgott belőlünk az öröm, hogy először lehattunk együtt az Úr Jézussal? Nem igaz, ennek nem szabad így lennie! Nem, mindig növekvő örömmel megyünk Barátunkhoz, aki a tabernákulumban lakik.

Az Üdvözítő mindnyájunkat szeret. Csak ki kell nyujtanunk kezünket feléje és Ő magához húz minket. Gyakran akarunk hozzá menni és Őt szívünkbe zárni. Örömmel fogadjuk Őt és kérjük, tegyen minket jobbakká, tisztábbakká, szentebbekké.

Az első szentáldozás után a gyakori szentáldozás volt a legnagyobb kegyelem, melyet Anna Üdvözítőjétől kapott. Tulajdonképpen egész rövid élete a kegyelmek meg nem szakított láncolata volt. Isteni ajándékok láncolata, melyekkel az Üdvözítő mindig közelebb vonta magához.

A kegyelem Istennek az ajándéka, nélküle

semmit sem tehetünk. Ezt a nagy isteni kegyelmet tulajdonképpen nem tudjuk kiérdemelni.

De ebben rejlik az isteni szeretetnek csodálatos titka. Isten nem zárkózik el az elől, aki imádkozik. „Kérjétek és adatik nektek!” Aki egyik kegyellemmel közreműködik, annak Isten mindig újabb ajándékokat ad, azt jóságával elhalmozza.

Úgy látszik, Anna már korán megértette Isten szeretetének ezt a titkát. Egészen odaadja magát Istennek. Kegyelemért imádkozik, áldozatot hoz. Mint értékes ajándékot fogadja a kegyelmet és nem pocskolja el. Hiszen éppen a kegyelem a legszebb és legnagyobb, amit Isten csak nekünk adhat. Anna tudta ezt és a kegyellemmel együtt dolgozott. Mert imádkozott és dolgozott, azért növekedett a kegyellemmel, azért lett szent.

Nem hajlunk mi nagyon könnyen arra, hogy csak a külsőt, csak a látszatot nézzük? Csak azt hallgatjuk, amit eszünkkel megértünk? A kegyelmet, az isteni dolgokat nem lehet kézzel megfogni, nem lehet szemmel meglátni, nem lehet füllel meghallani. Az egészen belső valami. Nem látunk, nem hallunk belőle semmit, mégis itt van.

Nekünk is bensőbbeknek kell lennünk. Nem szabad olvadoznunk, ha napsütést, kék májusi eget látunk. Meg kell tanulnunk, hogy arra figyeljünk, ami lelkünkben, legbensőnkben történik. És akkor észre fogjuk venni, hogyan dolgozik lelkünkben Isten, hogy minket szebbé, tisztábbá tegyen. Éppen itt működik az ő kegyelme. És nekünk meg kell tennünk mindent, amit tehetünk. Imádkozni, áldozatot hozni, vele dolgozni, amint ezt Anna tette.

Biztos, hogy Annának voltak veleszületett hajlandóságai, melyek hibáival vívott harcát

könnyebbé tették. Már hibáiban is látjuk, milyen területen lesz szentté. Világosan látjuk erős akaratát és nagy szívét, amely nagyon tudott szeretni. És ezzel a két tulajdonságával kezdte meg a harcot. Erős akarata nem ismert akadályt. És amint egyszer belátta, hogy nevetlen volt, hogy le kell győznie magát, hogy szentté kell lennie, akkor egész akaratával nekifeküdt, hogy ezt a célt elérje. Azelőtt csak önmagát szerette, de mostantól kezdve egészen önzetlen lett.

A mi természetünk is az Isten ajándéka. Vannak jó oldalai és vannak gyöngéi. És Isten azt akarja, hogy ezzel a természetünkkel, a jó oldalaival és gyengéivel eljussunk Őhozzá. Magunkba kell hát néznünk, meg kell ismernünk jó oldalainkat és gyengéinket és akkor hozzá kell látnunk a munkához. Különben vaktában dolgozunk. Erős akaratod van? Állítsd be Isten szolgálatába! Gyenge, szenvedő tested van? Áldozd fel magad Istennek! Minden jó tulajdonsággal, minden erőddel állj Isten szolgálatába! Nőjj ki a hibáidból és bűneidből! Szabadítsd fel Isten ügyéért a benned szunnyadó erőket. Te is hivatott vagy, egyenesen rátermetté arra, hogy nagyot tégy és egészen Istennek élj.

Csak két kis történet.

A kis Jakab, akit Anna első éveiben olyan féltékenyen kínzott, eleven fickóvá nőtt. Legszívesebben egész nap tombolt és ugrált volna. Anna már gyöngé volt, nem volt egész egészséges. Odarohan hozzá az öccse: „Anna! nekem ló kell!” A kisleánynak ez borzasztó volt. Már nagyon fáradt volt és a kis öccsével a szobákban körülrohanni nagyon fárasztó foglalkozás volt. Csak egy pillanatig gondolkozik, aztán karjaira köti a kantárt és vidáman szalad az örömében kurjon-

gató öccse előtt. A nevelőnőnek, aki bizalmatlanul nézi, csak gyorsan odasúgja, hogy megnyugtassa: „Azt gondoltam, mégis jobb áldozatot hozni!”

Egyszer fánk került az asztalra, forró, friss fánk, közvetlenül a lábasból. Egyszerre nem volt sok, csak egy vagy kettő és akkor az egész társaságnak várnia kellett, amíg a következő elkészül. Anna még sohasem evett fánkot, de már gyakran hallotta, hogy milyen finom. Mikor egy fánkot az asztalra tettek, nagy volt a felzúdulás. Mindegyik kiabált: „Én akarom! Én akarom!” Csak Anna hallgatott. Jött a következő. Megkérdezték: „Ki nem kapott még?” Mindenki kiabált: „Én, én!” Csak Anna hallgat. Igen és még hozzá segít a kis húgának a fánkot szétvágni, de ő nem eszik. Áldozatot akar hozni az Üdvöztetőnek. Végre észreveszik, hogy Anna nem jelentkezik. Tányérjára tesznek egy fánkot. Anna fülig pirul. Jobban szerette volna, ha a nagyok semmit sem vesznek észre.

Nem könnyű a küzdelem még akkor sem, ha a kegyelem és a természet segít. Fáradtságba, megerőltetésbe és áldozatba kerül, mint minden más harc. Ezt Anna is tapasztalta. Ha utolsó éveiben már szelíd volt, ez kemény harcnak és állandó önmegtagadásnak gyümölcse volt.

Sehol sem látszik ez jobban, mint utolsó harcában, a halálharcában. Anna utolsó napjait akarom csak röviden idevázolni és ha végigolvastad ezt a történetet, szeretném, ha egyet határoznál el. És pedig:

Küzdeni akarok, úgy mint ő!

1921. december. A bátor kis Anna egyszer

csak panaszkodik, hogy nagyon fáj a feje. A háta is valahogy nagyon fáj. Nála egyáltalán nem szokták meg, hogy panaszkodjék, ezért betegségét rögtön komolyan vették.

De ő nem akart alkalmatlankodni, elnyomta fájdalmát. Elsősorban arra gondolt, hogy szerezhetne örömet most karácsonyra mindazoknak, akiket szeret.

Nem akarta, hogy a mama nagyon aggódjék, azért úgy tett, mintha nem is fájna olyan nagyon.

De ez nem sokáig sikerült neki. A fájdalom már elviselhetetlen lett. Akármennyire is igyekezett magán uralkodni, hogy másoknak ne okozzon kellemetlenséget, mégsem tudta megakadályozni, hogy arca meg ne ránduljon néha. Ez világosan kifejezte szenvedését.

Semmi panasz, semmi nyöszörgés, semmi jaj! Nem, uralkodni akart magán! Csak egyet kérdezett aggódva:

„Mama, elég bátran viselek el mindent?”

Egy erős roham után a mama megcírógatta a fejcskáját és azt mondta:

„Anna, nagyon bátor voltál, aranyom. Nagy örömet és vigasztalást szerezte az isteni Szívnek. A bűnösök megtérítésében bizonyára segítettél Neki!”

„Mama — igen — akkor olyan boldog vagyok! Ha ez így van, akkor szívesen szenvedek még többet!”

A fájdalmai növekedtek. És a kisleány panaszkodni kezdett:

„Ó, meghalok! Nem bírom tovább!”

És egészen halkán imádkozott:

„Jézuskám, elég.”

A mamának vele kellett imádkoznia, mert a fájdalmai olyan erősek lettek, hogy Anna magá-

tól már nem tudott gondolkozni. És mégis egészen az Üdvözítőnél akart lenni. A bűnösökért akarta szenvedését feláldozni, Istennek akarta életét ajándékozni, hogy mások, akik tévelyegnek, megtalálják a Hozzá visszavezető utat.

Igen, milyen nehéz lett most az engedelmeség! De évek óta gyakorolta már. Most könnyebben ment mégis. Az orvos azt rendelte, hogy fürdőket vegyen. Minden fürdő iszonyú kínokat okozott neki. Mégis engedelmeskedett.

Egyszer látta, amint a mama fürdőt készített. Önkénytelenül felsóhajtott:

„Mama, azt hiszem nem bírom!”

De rögtön hozzátette régi erélyével:

„De ha a jó Isten úgy akarja, akkor erőt is fog hozzá adni.”

Felemelik. Iszonyú jajkiáltás tör ki belőle. Nem megy tovább. Vissza kell fektetni az ágyba, a gyógyító fürdőről le kell mondaniok.

Így érkezett el 1922. január 14.

A hajnali szürkületben eljött érte az Úr Jézus. A harcát megharcolta.

HELYMA.

Afrika északi részén, Spanyolország és Franciaország partvidékével szemben, a Földközi tengertől délre áll az a hírhedt szikla, a középkor rettegett kalózainak a hazája. Ezer-számra rabolták el a keresztényeket a partokról és a hajókról, hogy életfogytiglani rabszolgaságba hurcolják és mohamedánokká tegyék őket. Ez az a föld, amely már a rómaiak idejében sok vértanúnak a vérét itta magába, azután később a vandálok korában, akik mindent elpusztítottak és tönkre tettek. A vandálok pusztító dühéről még most is mesélnek a sivatag fehér homokjába süllyedt város-romok. Mostanában ássák ki a keresztény kápolnákat és ezekből látszik, mennyire virágzott azelőtt a kereszténység a most oly szegény vidékeken.

A szikla mai lakói, az öreg kalózok unokái is épúgy rettegésben tartják a környéket és mindig újabb kellemetlenségeket okoznak a franciáknak és spanyoloknak, a vidék mostani urainak. Alig néhány éve, hogy ennek a két európai nagyhatalomnak hosszú háborút kellett viselnie, csak így tudták leverni az egyik felkelő rablóvezért. Még mostanában is gyakran kattognak a gépfegyverek a megmászhatatlan sziklák között.

Ez a nép a berber nép, mely másfélezer évvel ezelőtt keresztény volt, de a mohamedánok kegyetlenkedése miatt elvesztette hitét, erkölcsét

és jó szívét. Az Údvözítőben való hittel a szeretet is kiveszett ebből az országból. A felebaráti szeretet vallása helyett Mohamed vallása uralkodik, amely gyakran a gyűlöletet hirdeti. Ennek az országnak a történeténél igazán nincs szomorúbb történet. Szomorú ország, pedig csodálatos hegyek, varázslatos sivatagok és itt-ott üdítő oázisok terülnek el benne.

Amikor Mohamed dülő csapatai fürge lovakon Afrika északi partján végigviharzottak, Afrika egészen Krisztus napja lenyugodott. És évszázadokig a látóhatár alatt maradt. Az Evangélium követői megfordultak néha az országban, de vérüket kellett ontaniok az Údvözítőért és a népért, amely nem akarta őket meghallgatni.

Csak manapság kezd a terméketlen homokból új élet kicsirázni, amióta a fehér atyák és velük a fehér nővérek ott vannak és lassan igyekeznek visszavezetni a berber népet az Údvözítőhöz.

Ennek a mohamedánokat visszahódító harcnak első éveiből fog nektek egyet-mást elmondani a kis Helyma története.

A mohamedánok szent könyvében, a Koránban — mely egyszersmind törvénykönyvük is — benne van ez a pár mondat:

„Ha valakinek hírül viszik, hogy kisleánynak lett az apja, annak elsötétül az arca. Olyanná lesz, mint aki fájdalmában fuldoklik. A szerencsétlen hír miatt elbújik övéi elől és megfontolja, vajjon megtartsa-e a kislányt és így magára vegye-e a szégyent, vagy inkább eltemesse a porba?” A mohamedánnak az a legnagyobb szerencsétlensége, ha az Úristen neki kislányt ajándékozik. És el tudjátok gondolni, hogy köszöntötte a kis Hely-

mát a papája, amikor 1860-ban kislányának születését hírül hozták. Mamája nagyon szerette, ő adta neki a Helyma nevet. Papája rá se hederített. Hiszen szégyent hozott a fejére, mit törődjék akkor továbbra vele? A kicsinek első évei nap-sugarasak voltak, egészen addig, amíg mamája élt. De mihelyt meghalt, a kis mohamedán leányra rossz idők következtek.

Az apja nem gyűlölte, de az ő szemében egyszerűen nem létezett. Ha már nagyobb volna, akkor talán észrevenné az apja. Igen, mert jó pénzért el tudná adni a leggazdagabb embernek. De ilyen apróságot nem vesz meg senki. Így hát nem törődött vele. Alig volt meg a legszükségesebbje, hogy fel tudjon öltözni és enni tudjon. Éjjelre megtúrta a papa a gurbiban, egy szalmával fedett kis sárkunyhóban, ahol néhány rongyon szabad volt aludnia. De alig kelt fel a nap, a papa irgalmatlanul kikergette a kopár hegyek közé, ahol alig van egy-két fa. Vékony ágakat kellett gyűjtenie, amelyekből aztán a papa seprűket kötött és azokat eladta. Pénz és élvezet. Csak ezt ismerte az a kemény ember, hiszen a mohamedán törvény megengedte neki azt is, hogy saját céljaira vérig kihasználja szerencsétlen lányát.

És Helyma? Ó, olyan pici volt még! És a nap olyan forrón sütött és a sziklák olyan kopárak voltak, alig nőtt rajtuk itt-ott egy-egy csenevész bokrocska. Fáradtan ült le a köves utak meredek szélére, melyeken a lábait annyiszor fölvérezte. És este rettegve ment a kis rőzseköteggel a vállán édesapja gurbijába. Igen, félt, mert majdnem sohasem volt elég a papának az a kevés ág, amelyet összegyűjtött. Lustának mondja, szidja és kegyetlenül veri. Mit számított neki egy

ilyen kislány?! Csak magát, a maga hasznát, a maga élvezetét ismerte.

Így lett a gyerek hétéves.

Az 1867-ik év óriási csapást hozott a kabilok népére, a berbereknél arra a törzsére, amelyikhez Helyma tartozott. A várt eső elmaradt és az árpa elszáradt a mezőn, mielőtt megérett volna. Az éhiúság réme végigvonult a kabilok hegyein.

Helyma fáradtan, éhesen tér haza a rőzsegyűjtésről. Be akar térni atyja gurbijába. Az ajtó zárva. Helyma kopog. De bent nem mozdul semmi. Talán elment a papa? Újra kopog. Éhes és valami szörnyű félelem szorongatja a torkát. Végre hallja, hogy odabent mozdul valami. Kér és kiabál. Papa jöjjön, nyisson ajtót!

De az ajtó zárva marad. Alig érti meg azt a pár szót, amelyet apja gorombán kikiált:

„Takarodj innét! Tőlem nem kapsz többé ennivalót!”

Ez nem lehet igaz! Hiszen ő édesapja! Nem, nem akarja elhinni, hogy az apja úgy érti, ahogy mondta. Hitetlenül hullanak le karjai. Nem mer többet kopogni. Ismeri apját milyen, ha megdühödik.

Tanácstalanul ül le a köteg száraz ágra. Sötét szeméből ömlenek a könnyek. Csak vár, vár, nem nyílik-e mégis ki az ajtó.

Hideg az éjtszaka. Fázni kezd. Végre fölkel és fáradtan elmegy, hogy valahol meghúzza magát éjtszakára. Addig keresgél valami menedéket, míg végre szabad ég alatt összeesik és egészen kimerülten elalszik.

Reggel Helyma megint kopogtat apjának gurbiján. Halkan és alázatosan. Könyörögve kér

egy darab kenyeret. De odabent nem mozdul semmi. Csakugyan, az apja elkergeti. Dehát hova menjen? Nem tud mit kezdeni, hiszen ő egészen apjához tartozik. Éhesen megy el. De még háromszor-négyszer visszatér a gurbihoz, míg a kis esze megérti, hogy az apja igazán eltaszítja, hogy ő most már árva, akinek sem apja, sem anyja nincs.

Elszomorodva megy el. Nincs már otthona. Nem védi senki, nem szereti senki sem. Egészen magára maradt. Alig tud valamit Istentől, akihez bizalommal fordulhatna. A mohamedánoknál a vallás vigasztalásai csak a férfiaknak szólnak, az asszonyoknak és leányoknak még lelkük sincs és nem juthatnak be a mennyországba. Minek is beszéljenek akkor nekik az Úristenről?

Magányosan és állandó rettegésben bujdosik Helyma a mezőkön. Gyökereket, füveket keres, kiássa, hogy éhségét csillapítsa. Mindenkitől, akivel találkozik, kér egy kis kenyeret. A férfiak nem törődnek vele. Csak itt-ott egy-egy öregasszony szánja meg. Talán ő is átélte már az eltaszítás szörnyűségeit.

Helymát mindenki elhagyta. Senki emberfia nem törődött vele. Csak egy valaki gondolt rá, az igaz Isten. És amikor Helyma azt hitte, hogy meghal, akkor mentette meg őt Isten.

Bolyongása közben Millianah falu közelébe került, ahol francia keresztény telepések laktak. Már nem volt annyi ereje, hogy a házakig vándorogjon. Ájultan esik a kimerülés kábult álmába, melyből talán nem is ébred fel, ha az európaiak, a keresztények meg nem találják és a nővérek árvaházába nem viszik.

Félénken kuporog a kis berber gyerek az udvar egyik sarkában és a falhoz lapul. Itt minden új. És ő fél az újtól. Amit eddig ismert, amit eddig átélt borzasztó volt, de az újat, ami ezután várt rá, még borzasztóbbnak látta. Az a sok nővér és az a rengeteg sok gyerek, és mind ismerik egymást! Ő az egyetlen idegen, és fél. Fekete szemei félénken járnak ide-oda és készen van arra, hogy felugorjék és elfusson, mihelyt valami veszedelemnek első jelét látja.

De a nővérek és a gyerekek békében hagyták a félénk kis teremtest és Helyma első ijedelmé és félelmé hamarosan elmúlt. Hozzászokott az új környezethez. Hiszen jóllakásig kapott enni és az egyelőre elég volt ahhoz, hogy olyan otthonias érzése legyen. Sőt még nem is verték. Ez még jobb volt.

De mintha a nővérek szelídsége kárbavesztett volna.

Helyma vad, neveletlen gyerek volt. Eddig egészen korlátlan szabadságban nőtt fel. Gyűlölte az embereket, mindenkit, még a nővéreket is, nem bízott bennük. Hiszen azok is emberek és emberektől eddig még csak rosszat tapasztalt. Egész fiatal életében csak azzal törődött, hogyan csillapítsa éhségét és hogy szabaduljon a veréstől. Hogy valami jó-e vagy rossz, azt sohasem kérdezte. Talán azt sem tudta, mi a jó és a rossz. Ami megtetszett neki, ellopta és ha rajtakapták, tudta, milyen szemenszedett hazugsággal vágja ki magát.

Helyma, így hamarosan az árvaház terhére lett. Irígykedett társaira és folyton veszekedett velük. Senkinek sem kívánt semmi jót, mindig csak magára gondolt. Hiszen azelőtt sohasem tanult mást.

A legfőbb jó, amit ismert, a szabadság és korlátlanság volt. Hisz ez volt az egyetlen, amit atya meghagyott neki. Így hát nem tudott, nem is akart engedelmeskedni. Ha meg akarták büntetni — és ez gyakran előfordult — akkor dühös volt, kiabált és szitkozódott.

Hát még az iskola! Mindennap órákhosszatt nyugodtan kellett ülnie, hallgatnia és tanulnia! „Nem, ez nem megy. Ezt nem tudom megtenni.” Szabadságát vissza akarta szerezni. Megkérdezték, nem akar-e jó gyerek lenni? Kereken kivágta: „Nem!” Hiszen azt sem tudta még, mi az jónak lenni. Csak azt az egyet értette meg, hogy ahhoz le kell győznie magát. És azt nem tanulta meg, azt nem tudta, nem akarta.

Egyszerűen azt tette, ami neki tetszett. Nem sokat kérdezte, tilos-e, vagy szabad. Egyáltalán nem értette meg a nővéreket. Mert, hogy mi a szeretet és mire képes, azt még nem tapasztalta fiatal életében. Már úgy látszott, hogy mindig hálátlan, vad gyerek marad, aki a nővéreket gyűlöli.

A jó apácáknak sok gondot okozott, hogy nyerhetnék meg a gyereket. Mert Helyma zárkózott volt és senki sem tudta, mi megy benne végbe. Így hát a Jóistenhez fordultak, segítsen a kis Helymának, hogy szívét előttük kitarja és megtanulja, mi a szeretet. Imájuk nem veszett kárba.

Egy szép vasárnapon történt. A nővérek a templomban voltak. Helyma egy kislánnyal volt együtt, aki majdnem olyan vad volt, mint ő és ezért kissé vonzódott hozzá. Éppen alkalmas volt az idő, hogy valami csínyt kövessenek el.

Csendesen és suttyomban lopakodnak mindketten a konyhába. Óvatosan pislognak körös-

körül, meg ne lássa őket senki. Sehol senki. Gyorsan a födelet le a húsos fazékról, a sültet ki és elosztani. És azután el.

De — ó, micsoda szégyen — meglátták őket! Tetten érték őket, így hát hiába minden magyarázkodás és hazugság! Micsoda szégyen! Durcásan fogadja a büntetést. Igen, egészen világosan tudta, hogy olyasmit tett, amit nem lett volna szabad tennie. De oda se neki. A büntetés a szívét csak még keményebbé tette. Összeharapta ajkát és nem szólt egy szót sem, hiába beszéltek a lelkére a nővérek.

És ilyen maradt. Azelőtt legalább megköszönte, ha valamit ajándékba kapott. Most már egyáltalában semmit sem szólt. A büntetés a lelke mélyén sebezte meg. Csak még jobban gyűlölte a nővéreket és az embereket. Még a jó főnöknőről sem akart tudni.

Egy nap lejön a főnöknő az udvaron játszó gyerekek közé. Kötényében nagy rakás fűgét hozott. Az a berber gyerekek legkedvesebb falatja. Alig látják meg a gyerekek a teli kötényt, minden oldalról megrohanják és ujjongva fogadják az édes gyümölcsöt.

Csak egy gyerek marad távol önfejlően és dacosan: Helyma. Igen, ő is annyira szeretett volna fűgét kapni. De akkor a kedves nővérhez kellett volna mennie. Kedvesnek lenni és kérni! Nem, azt nem, inkább lemond a zamatos fűgéről.

A főnöknő meglátja. Azt is észreveszi, mennyire szeretne Helyma is fűgét kapni, de tudja, hogy nem akar kérni. Fölkel és Helyma felé tart. Belemarkol kötényébe és fűgével teli markát elébe tartja. Sietve és mohón nyúl utána a gyerek. De sötét szemében a köszönetnek nyoma sem látszik. Egyetlen barátságos szót sem szól.

Néhány nappal később a főnöknő egyedül látja Helymát az udvaron. Mégegyszer minden jószágával meg akarja nyerni a gyereket, akit eddig semmiféle szeretettel megközelíteni nem lehetett. A gyermeknek vállára teszi a kezét és azt mondja: „Helyma, nézd én jót akarok neked. Olyan szívesen segítenék neked. De te mindig eltaszítasz és semmit sem akarsz rólam tudni.”

Ezt nem várta Helyma. Tágan merednek fekete szemei a nővérrre. Nem tudja megérteni. De lassankint megvilágosodik előtte. Nyugodtan, szilárdan és szeretettel néz rá a főnöknő két jószágos anyai szeme, melyek készek mindent megbocsátani. Makrancossága eltűnik. Nem tehet másképpen, jónak és kedvesnek kell lennie. Sírva fonja barna karjait a főnöknő nyaka köré.

Életében most hiszi el először, hogy szeretik.

Milyen szépnek találta most az életet a szegény, elhagyatott gyermek! Otthont talált és abban örömet és boldogságot. Igen, Helyma most már jó akart lenni, mint a többiek; nem, még jobb akart lenni. Főleg pedig azon volt, hogy az Üdvözítőt nagyon szeresse. Hiszen az Úr Jézus küldte a főnöknőt a berberei országába, amint egyszer maga a főnöknő mesélte. Az Üdvözítőnek köszönhetette anyját! És ezért akarta Jézust szeretni, az biztos!

Helyma most más akart lenni. És meglátsozott rajta, hogy ezt komolyan veszi. Alaposan dolgozott és főleg imádságait különös szorgalommal tanulta. De ez nem ment neki könnyen. Le kellett szoknia mindarról a rosszról, amit már olyan fiatalon megtanult, állandóan le kellett győznie magát. Ez küzdelmébe került. A kicsinek egy-kettőre be kellett látnia, hogy jószán-

dékkal még nem jutunk sokra; ellenkezőleg, a munkát mindennap újra kell kezdenünk.

Régi hibáiba mindig újra visszaesett. De már nem dühösködött, ha megbüntették. Nem, örömmel fogadott mindent, mert jó akart lenni. Megtanulta ismerni és szeretni az Üdvözítőt az Oltáriszentségben. Hozzá ment minden bajában. Hogyha nem akarta elismerni, hogy hibázott, a nővér csak elküldte:

„Menj csak a kápolna ajtajához és kérd a Jóistent, mondja meg neked, mit kell tenned!”

És Helyma ezzel jött vissza:

„Kedves nővér, a Jóisten azt mondta nekem: Te enyém akarsz lenni és már megint haragos voltál. Most nem tudok szívedbe jönni. Nézd, csak milyen piszkos. Csak viseld el a büntetést, amelyet kaptál, akkor megbocsátok neked.”

És szívesen és örömmel fogadta a büntetést és csak mikor egészen kiállotta, akkor lett megint jókedvű és vidám.

Már három éve volt az árvaházban és mint kis pogánynak még mindig készülnie kellett a keresztségre. És mennyire vágyódott a keresztség után, hogy azután egészen az Üdvözítőé lehessen. Ez volna legnagyobb öröme.

Egy nap az algiri érsek látogatta meg az árvaházat. Leült a gyerekek közé és mesélni akart nekik. Helyma egész közel állt hozzá. És egyszer csak beszélni kezd és egészen halkan és félve kéri a keresztséget. Barátságosan kezdezi az érsek:

„Dehát tudod-e, mit jelent kereszténynek lenni?”

Gyorsan, gondolkozás nélkül felel:

„Annyit jelent, mint a Jóistenért vértanúnak lenni.”

„Igazad van! De azt tudod-e, mit jelent vértanúnak lenni?”

És elővett a zsebéből egy képet és megmutatta a gyermekeknek. Jeromos vértanúnak a képe volt. Elmesélte nekik a püspök a vértanú történetét. A mohamedánok elfogták és arra akarták kényszeríteni, hogy hitét megtagadja. De ő nem ingadozott. Erre a hitetlenek annyira felbőszültek, hogy megfogták és elevenen befalazták a város falába, ott kellett lassan éhen pusztulnia. A végén megkérdezte az érsek Helymát:

„Befalaztatnád magad így elevenen te is?”

A kicsi egy darabig habozik. Nem jó már most meghalni, ilyen fiatalon. És az éhség úgy fáj! Helyma tudja, mit jelent az, éhesnek lenni. De máris bátorságot vesz és felel:

„Igen, az ember egy pillanatig szenved és aztán az örök boldogság következik.”

1872. január 25-én beteljesült Helyma vágya. Megkeresztelték. A szegény berber gyermekből kegyelemmel teljes, gazdag keresztény gyermek lett. Megszabadult Mohamed törvényétől. Attól a törvénytől, amely gyermekségében annyi szenvedést okozott neki.

A keresztségtől még nem lett szentté, de mindenáron szentté akart lenni. Rossz szokásai még gyakran megszegyenítették. De ő minden erejével küzdött ellenük és egészen hú akart lenni az Üdvözítőhöz. Mindig jobban belátta, milyen rossz és elhibázott volt eddigi élete. Kérte a Jóistent, küldjön rá sok szenvedést, hogy bűneiért legalább egy kicsit eleget tegyen. És Isten meghallgatta imádságát. Rajta akarta megmutatni, mivé tehet a kegyelem még egy kis mohamedánt

is. A kereszténység nagy erejéről kellett tanúságot tennie.

Váratlanul nagyon fájdalmas szembaj lepte meg Helymát. Féltek, hogy megvakul. Hát nem borzasztó? Hogy ne lássa többé a nővéreket, játszópajtásait? És a napot és a virágokat és a hegyeket és a madárcákat, ezt mind ne lássa főbbé? Sötét éjtszakába süllyedjen minden?

„Kereszténynek lenni annyit jelent, mint a Jóistenért vértanúnak lenni!”

Ezt mondta egyszer a keresztség előtt. Most valóra kellett váltania. És türelme, jókedve és megelégedettsége mutatja, hogy igazán vértanúvá akart lenni.

De Isten elvette tőle a szenvedést. Szemei újra kinyíltak és újra láthatta a napot és minden szépet, amiről már Isten iránti szeretetből lemondott. Forrón köszönte meg a Jóistennek, hogy neki a szemevilágát visszaadta.

Nagy ijedség érte Helymát. A főnöknőnek, az ő anyjának vissza kellett térnie Európába! Mit csináljon? Odaszalad hozzá:

„Vigyél magaddal, Anyám, ott akarom megtanulni, hogy kell szentnek lenni! Olyan jó voltál hozzám mindig, keresztyám voltál, pedig én voltam a legneveletlenebb a gyermekek között. De most nálad akarok maradni! Vigyél magaddal Európába!”

A nővér elmondta az érseknek a kislány kérését és így Helyma egy szép napon hajóra ülhetett és végighajózáshozhatott a Földközi-tengeren egész Franciaországig. A búcsúzás nehéz volt. De Európába indult, ahol nincsenek mohamedánok, csak keresztények. Ott biztosan hamarabb szentté lehet lenni, mint Algírban.

Európa! Ez volt a gyermeknek minden álma. És álma most valóra vált. Amikor Marseille kikötőjében először tette lábát Európa földjére, ez volt első szava:

„Micsoda boldogság, hogy nem kell mohamedánokat és pogányokat látnom!”

És aztán indul. A főnöknő már előbb Franciaországba utazott és most Helyma alig várta, hogy viszontláthassa. A zúgó tengeren az egész úton arról álmodozott, micsoda fogadtatást készít majd neki a főnöknő anyja a marseillei árvaházban. Ő most már egészen otthon van! Már csak egyet kíván, szentnek lenni, hogy az Üdvözítőnek és az anyának lehetőleg sok örömet szerezzen.

De az új otthon sem volt fenéki tejfől, ott is kellett szenvednie.

Régi otthonában, Berberországban, atyja házában rengeteget szenvedett és ez az ő fiatal testének túl sok volt. Ennek a bánásmódnak utóhatása azonban hamarosan jelentkezett. Komolyan megbetegedett.

Egy-kettőre látta mindenki, Helyma is látta, hogy őt a Jóisten a mennyben akarja látni. Azelőtt félt a haláltól. Úgy gondolta, még szegényes élete is jobb, mint a halál, mert a halál a föld alá temet. Akkor még nem hallott semmit sem Üdvözítőről, sem mennyországról. Most már nem félt a sírtól. Tudta már, milyen szép odaát a mennyország. És így mosolyogni tudott, mikor a nővérnek azt mondta:

„En sohasem fogok megöregedni. Fiatalon fogok meghalni.”

Mindig gyöngébb lett, már alig tudott valamit enni. Ilyenkor feltámadt benne a régi Helyma. Nem akart enni, minden ételt visszautasított. De amikor a nővér az Üdvözítőről mesélt, az

Üdvözítő szenvedéseiről, Helyma rögtön megint jó gyerek lett, megevett mindent, amit hoztak.

Ha a kedves nővér kérdezte, mit kíván, mindig csak azt válaszolta, hogy még halála előtt szívébe akarná fogadni az édes Üdvözítőt.

És kérését meghallgatták. Szabad áldoznia! Öröm és boldogság költözik a szívébe. Bogárszemei csak úgy ragyognak az örömtől.

Megint egyszer nagyon szenvedett. A kedves nővér megkérdezi:

„Nem akarsz-e inkább meghalni és az égbe jutni?”

„Nem — feleli határozottan — az édes Jézust még itt a földön szeretném a szívembe fogadni!”

„De az égben örökké a tied lesz az Üdvözítő.”

„Az igaz. Hát akkor — ahogy Isten akarja.”

Mit számítanak neki a fájdalmak? Csak egyet akar, az Üdvözítőt!

Végre elérkezik a nap. Föl szabad kelnie. Szép fehér ruhát készítettek ki neki. Örömtől sugárzik, amikor szépen földíszítve, mint egy kis menyasszony a kápolnába lép. Az Üdvözítő betér hozzá! Reszketve, csupa áhítattal emeli fel kis fejét. És most, igen most mindene megvan Helymának, amit csak kívánni tudott, amit annyira óhajtott. Nála van az Üdvözítő! Csendesen imádkozik és elmondja Jézusának minden boldogságát és minden fájdalmát.

Az ünnepség után a nővéreknek úgy kell Helymát szobájába visszavinniök. Öröme túl nagy volt. Nagyon gyenge és rögtön vissza kell feküdnie az ágyba. Hálásan öleli át a nővért, aki az ágyánál ül.

„Mit mondott neked ma az Üdvözítő?” — kérdezi.

„Azt mondta: Nézd, itt vagyok. Kérj tőlem, amit akarsz, megadom neked!”

Helyma keresztbe teszi keblén karjait és bensőségesen mondja:

„Ő az én barátom.”

Egy másik nővér megkérdezi:

„És szívesen mennél az égbe?”

„Ő igen, nagyon szívesen” — mondja vidáman.

„De nem mennél-e szívesebben vissza Afrikába, hogy megtérítsd a szegény arab és kabil gyermekeket?”

„Afrikába is szívesen megyek, ha Isten úgy akarja.”

„De hát hova mennél szívesebben, a mennyországba vagy vissza Afrikába?”

„Ő, akkor már sokkal szívesebben a mennyországba mennék!”

„És a szegény kabil gyermekek?”

„Azokat sem fogom elfelejteni. Ott a mennyországban imádkozni fogok értük.”

Ez volt az első szentáldozás napja.

Nem sokára rá Helyma újabb kegyelmet kapott. Mindíg rosszabbul lett. És így a szentolvasó ünnepén újra a szívébe fogadhatta az Üdvözítőt. És aztán már csak a püspököt várja, hogy az őt megbérmálja. A kicsi már olyan gyenge, hogy fel sem tud már ülni ágyában. Így hát kis szobája lesz a kápolna. Virágok és zöldelő növények között fekszik Helyma ágyában. Sötét szemei még nagyobbaknak látszanak lesóványodott arcán. És megérkezik a püspök és a Kabil-hegyek árva leánykáján elvégzi a bérmálás szent szertartásait, az erősség szentségének szent szertartásait.

Igen, erőre van szüksége Helymának ezekben a napokban, felülről jövő erőre. Fájdalma nőttön-nő, úgy, hogy könnyei akaratlanul is végigcsorognak sovány arcán. Kezében kis feszületet tart. Gyakran ránéz a megfeszített Istenfia alakjára, aki annyit szenvedett az emberek bűneiért. És a kereszten függő Üdvözítőtől megtanulta, hogyan ajánlja föl szenvedéseit honfitársaiért, a berberekéért, édesapjáért. Nem gondolt már arra, hogy apja őt irgalom nélkül eltaszította. Végeredményben irgalmatlanságával szerezte meg neki a boldogságot. És ő maga is olyan szegény és szerencsétlen volt, nem tudott semmit az Üdvözítőről, az Üdvözítő nagy szeretetéről sem, amellyel minket, embereket szeret. Milyen szívesen segítene apjának! Még halála előtti napon is felkiált:

„Ó, nem tudom, édesapám bejut-e a mennyországba?”

A nővérek Helyma ágya körül térdepelnek. A pappal együtt imádkozzák a haldoklók imáját. A beteg már nem tud beszélni. De arcán nem látszik semmi aggódás vagy félelem, csak csendes mosoly játszadozik keskeny ajka körül.

A főnöknő, Helyma második édesanyja, csendesen ágya fölé hajol és odasúgja neki:

„Helyma, rámismersz még? A Jóisten és a boldogságos Szűz jönnek. Érted jönnek.”

A leányka arca erre boldogságban úszik. Ajka megegyyszer megmozdul. Kihülő kezei még egyszer ajkához szorítják a feszületet — és Helyma a Jóistennél van.

Most pedig menj és imádkozzál a Kabil-hegyek szegény gyermekeiért.

Schleswigtól Tirolig, Strassburgtól, Elzász gyönyörű fővárosától, a német lovagrend birtokáig, az összes német törzsek között az osztrák a legdálratermettebb nép. Egy városban sem énekelnek annyit és olyan szívesen, mint éppen a régi Bécsben. Nem hiába termett a régi Habsburgvárosban, a kék Duna mentén annyi jelentős zeneszerző. Dalaikat, táncaikat, áriáikat egész Németországban ismerik. Az Előalpok napsugaras hegyoldalai mindenütt daltól hangosak, akárcsak maga Bécs, a főváros. A magas Szent István dóm, a széles Duna, az utcák, a temetők Haydnről, Schubertől, Mozartól, Beethovenről mesélnek.

Irma igazi bécsi kislány volt. Kis énekesmádár, ha nem is született Bécsben. Nem számított, hogy nevét a theresienstadi erőd anyakönyvébe írták be — a mostani Csehországban — és hogy az ottani katonapap keresztelte. Nem, ez nem számított. Mégis bécsi vére volt. És ezért volt valódi bécsi kislány. Apja, Golling bécsi egyetemi professzor volt. Golling nagypapa bécsi temetőben pihen. És Irmának rövid kis életén is hamar kiütközött, hogy ereiben bécsi vér kering.

Igen, a dal, a hang, a zene! Irma kis lelke velelendült! Érdekes, hogy hamarébb tanult meg énekelni, mint beszélni. Golling mama szívesen énekelt. Még ha nehéz idők jártak is. A dal örömet fakasztott és átsegítette sok keserű órán.

Irmának három idősebb testvére volt, Ottó, Ida és Erika. Irma már egészen pici korában hallgatta mindhármas énekét. A nagyberek beszédét még értelmetlennek találta és kis, ügyetlen nyelve hiába mesterkedett, hogy akárcsak egy ilyen talányszerű szót is kimondjon, de a hangokat rögtön fölfogta és tisztán utána énekelte. Ordításai mellett ez volt az első zenei teljesítménye. A zenélést élete első napjától kezdve gyakorolt és mesterileg tökéletesített. Az emberek nem győztek rajta eleget csodálkozni.

Hamarosan fölfogta a dallamvezetést is. A szavakat nem értette, azok nem mondtak neki semmit. De a hang, a dallam a füléhez, a szívéhez szólt. Nem tudott még másképp, így hát mindig így énekelt: „Ta-ta-ta-ta . . .” Ezt megértette. Többet nem. De éppen úgy tudta, mint a nagyok. „Ta-ta-ta-ta.” Így az egyéves kis Irma a család énekesmadara volt.

Irma életében sokszor találkozunk a dallal. Mindig énekel. Örömeiben, bánatában, mindig van egy kis éneke. Hiszen annyi van! A mama gitárja varázsszerszám volt. A mama a gitárral, ez volt Irma legnagyobb boldogsága. És ha néha haszontalan volt — az is megésett — akkor a mamának csak ezzel kellett fenyegetnie: „Nem játszom többet.” Irma egyszerre csöndes és jó lett. Mindig énekelt. Még amikor haldoklott, akkor is megkivánta, hogy testvérei az ő egyik kedves dalát énekeljék. — Ő maga már nem bírt énekelni. Nehezen lélekezett. De füle hallotta és örült a dalnak.

Mi, mai gyerekek, már nem igen emlékszünk a szörnyű, nagy világháborúra, amely a gyerekeket sem hagyta békében. Még most is szenvedünk

miatta. Hazánkat feldarabolták, rengetegen vannak kenyér nélkül. Tanulunk róla az iskolában. A nagyokat halljuk róla beszélni. Lelkesedünk a nagy hadvezérekért, a hősökért, apáinkért. Nekünk a világháború csak szép történet, de hogy az mennyi bajt, mennyi nehézséget zúditott az emberek nyakába, el sem tudjuk képzelni.

Irma másképp látta a háborút, mint mi. Végigélte a háborút, a forradalmat, Ausztria és Magyarország összeomlását, a bécsi szocialista uralmat. Ez a rémes idő sok herce-hurcával járt és Irmára rengeteg jaj és baj szakadt. Biztosan nem értette meg mindazt, ami körülötte történt. De a sok baj őt is érte és hatott rá.

Amikor 1915 augusztus 18-án megszületett, atyja Theresienstadt védőőrségében szolgált, mint tiszt. És mit látott a kis Irma anyja ölén? Katonákat, amint hadba vonultak dobbal és trombitaszóval, víg és bánatos nótákkal. Életének első évében még atyja oltalma alatt állott. De aztán apjának is harctérre kellett vonulnia. Irma még alig ismerte édesapját, amikor az 1916 októberében táborba szállt. Hiszen alig volt több, mint egy éves.

Az apa táborban, az anya a gyerekekkel idegen városban! Ó, de szomorú idő volt ez! Az édesatyja az ellenség miatt állandó veszélyben. Édesanyja egyedül gyermekeivel, egyetlen örömeivel. Sokat imádkozik. Sír. Még akkor is sír, amikor a papától levél érkezik. És Irma látja, hogyan potyognak keserű könnyei. Hiszen nem tudhatja azt senki, hogy él-e még az, aki ezeket az erőt, megnyugvást és vigasztalást adó sorokat írta. A golyó nagyon gyors. És aztán léteznek még gázok és gránátok is. És ezek mind az ember életére törnek. A golyó nagyon gyors. Gyorsabb, mint

a pósta. Sőt néha a halálhír előbb érkezik meg, mint a halottnak utolsó levele!

Irma gyermekévei fölé így sötét borongás nehezedett.

De még rosszabb idő következett. 1917-ben, a nagy éhinség évében a mama visszaköltözött a régi, kedves Bécsbe. Hiszen semmi sem kötötte őt Theresienstadthoz, legkisebb gyermekének születéshelyéhez. De Bécsben nagy csalódás érte. Borzalmas volt a városban. A rohanó, jókedvű Bécsben most éhinség és nyomorúság uralkodott. A gyerekeknek nem volt mit enniök. Irma az egész lakásban a mama után tipegett a sok szobán keresztül és tapsolt, kért, rimánkodott:

„Anyuka, kérek kenyeret!”

Ó, hogy fájt ez az anyai szívnek! Nem tudott semmit sem adni. Semmije sem volt, egyetlen darabka kenyere sem! Szegény Irma! A szenvedés és nélkülözés korán meglátogatta! Talán meg sem értette egészen, mit jelent ez. Aligha fogta föl a mamának nagy nélkülözését, de a nyomor korán éretté tette vidám, dalos kis lelkét.

A gyerekek gyengék és betegek lettek. A mama elmenekült Bécsből, hogy a gyerekeket megmentse. Falura menekült, Stájerországba, Cilly-be.

Egy nap hallja ám a kis Irma: Hazajött a papa szabadságra! Papa? Szabadság? Igen, ez az, akiről annyit beszélt a mama. A papáról. És mindig abban reménykedett, hogy hazajön szabadságra.

De amikor Irma végre meglátta a papát, egészen megijedt. Szégyenlősen, csöndben nézte. Ez az idegen, ez a kemény, napbarnított-arcú, aki olyan komolyan néz, szürke egyenruhában van, ez a papa! Olyan szívesen szerette volna úgy,

ahogy a mama gyakran mondta neki. De most, most nem volt hozzá mersze. Hiszen ez egy egész idegen valaki! Testvérei ujjongva ugrálnak körülötte. Irma meg a sarokban nagy zavarában csak az ujját szopogatja.

És a papa? Úgy örül, hogy hazajöhetett, hogy megláthatja gyermekeit. Mindnyájan körülujjongják. A mama szemeiből sugárzik a boldogság. Csak ott a sarokban, ott áll Irma, a legkisebbik, és kérdően, idegenül néz a papára. Még fél egy kicsit attól az idegen embertől, akitől az mondták, hogy az ő édesapja. Örülni egyáltalán nem tud még neki.

Egyszer csak a papa összeráncolja a homlokát. Úgyan miért nem örül a kicsike? Odamegy hozzá és kicsit bosszúsan meglegyinti. A gyerek ennyit már nem bírt el. Az a tekintet, az az ütés! Remegni kezd. Ettől fogva mindig félt a papától. Valahányszor újra eljött a mamához, Irma félrehódott és elbujt.

Irmának ez nagyon fájt. A mama annyi sok szépet mesélt a papáról és mondta, hogy nagyon kell őt szeretnie és hogy a Jóisten is azt akarja. De ahányszor a papa hazajött szabadságra, félelme mindig nagyobb volt, mint a jóföltételek. Menekült előle.

Az ének és a szenvedés, ez a kettő sokat szerepel Irma életében. Egész rövid kis élete erről szól. A Jóisten elég korán vette iskolájába kedves kis gyermekét. A kis Jézus is már olyan korán találkozott a szenvedéssel, a szegénységgel és a hideggel a betlehemi istállóban.

És amikor Egyiptomba menekült, az úton biztosan sokszor volt éhes és szomjas a kis Jézuska. És mennyire félreismerték az Üdvözítőt és hogy ütötték, verték! És a mennyei Atya mégis

Őt szerette a legjobban. Ahogy övele bántak, amit ő szenvedett, azt küldi azokra, akiket különösen szeret. Ezek így gyorsabban jutnak el hozzá hosszú vagy rövid életük alatt. És Irma azok közé tartozott, akiket az Údvözítő nagyon szeretett . . .

Tudjuk, mennyire vallásos az osztrák nép. Irma is az volt. És amint ez magától értetődik, anyja vezette Istenhez. Édesanyja már korán, kis gügyögő korában megtanította imádkozni, megmutatta neki az Údvözítőt, Jézust a kereszten, beszélt neki Jézus határtalan nagy szeretetéről, mesélt a jóságos mennyei Atyáról, aki még a Fiát is fölládozta az emberek boldogságáért. Mesélt a Szűzanyáról és a jászolban fekvő Jézuskáról.

Hogy fülelt ilyenkor a kis Irma! A Jézuska Mamáját úgy szerette, mint saját mamáját, sőt még sokkal jobban! Minden reggel, amikor fölébredt, csókot hintett égi anyja képe felé, aztán föltérdelt ágyacskájában és szépen imádkozott. És amikor este a mama összekulcsolta kis kezeit, amikor megköszönte a Jóistennek az elmúlt napot, éjjelre meg oltalmába ajánlotta magát, akkor még gyorsan egy pillantást a Szűzanya képére, aztán szemeit behunyorja és elalszik.

Irmuska pici volt még. De imádkozni tudott. Olyan bensőséggel és olyan határozottan, hogy a mama mindig magával vitte, amikor a búcsújáró helyre zarándokolt. Imádkozott, hogy a papa szerencsésen hazatérjen. Irma szívesen ment vele és imádkozott a papáért. Félt tőle, amikor otthon volt, de imádkozni, igen, érte imádkozni nagyon jól tudott. Amikor a Jóistennel beszélt, egyáltalában nem félt. Még a papától sem.

Kis kocsin mentek Petrovicsba, a Szűzanya búcsújáróhelyére. Ott imádkoztak a papáért, aki a háborúban van. Gyönyörű az út. De még gyönyörűbb a templomban a Szűzanya. Ott tudott csak Irma igazán imádkozni! És mindig ugyanazt imádkozta:

„Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja! Hozd vissza a papát. A mama úgy szeretné! És én is mindig jó akarok lenni.”

Isten, jókedv és szenvedés, ez a három összetartozik. Minden szentnél mindig így volt. Isten gyermekei mind jókedvűek és jókedvűen szenvedik azt, amit a mennyei Atya küld rájuk. A szenvedés a mennyei Atyának különös, édes ajándéka, annak a jele, hogy nagyon szeret. Ezért olyan jókedvűek és vidámak az Isten gyermekei, még akkor is, ha szenvedés éri őket.

Isten, jókedv és szenvedés. Erről a háromról lehet a szenteket megismerni.

Isten, jókedv és szenvedés. Ezzel a hárommal találkozunk Irma életében is minduntalan.

Sokat imádkoztak a papa hazatéréseért. És egy szép napon, 1919 november 11-én a hadnagy úr megint családjánál volt. A haza összeomlása súlyosan nehezedett rájuk. Még ha eleinte örültek is a hazatérésnek. A forradalmak és Ausztria összeomlása miatt a papa nagyon komoly és szigorú lett. Irma még mindig nem mert vele bizalmasabb lenni. Igazán olyan komoly és szigorú volt. És Irma szerette a napsütést, szerette a jókedvű embereket, olyanokat, amilyen a mama.

A papa látta, hogy fél tőle a kicsi, azt hitte, hogy dacoskodik. Tehát még szigorúbban fogta, mint testvéreit. Irma olyan szívesen szerette volna a papát, de mire első gyávaságát és félelmét le-

győzte, akkorra meg már a papa lett kemény. Hogy dobogott a szíve, amikor a macskaasztalnál kellett ülnie és csak egy darabka kenyeret kapott enni! És fogalma sem volt arról, hogy mi rosszat tett. Irma ezért sokat szenvedett.

Nővérének mondta egyszer, aki őt tanította:

„Ugy-e, a Jóisten rendelte, hogy a papa ilyen szigorú legyen?”

Mindig édesapjára gondolt.

Csak egy egész esztendő múlva sikerült Irmának a papa szívét meghódítania.

1919, karácsonyeste volt. A család Riedben lakott. Irma bentlakott a zárdában nővéreinél. Kicsi volt még ahhoz, hogy iskolába járjon, mint két nővére. Ezen a napon haza lehetett menniök a szüleikhez. A papa is ott volt. Bécsből átjött az ünnepre.

Fölkerekedtek a zárdából és hazafelé indultak. Szép fehér ruhában voltak és szép verset és különösen gyönyörű éneket tanultak meg. Mert a papa mindig örült, ha gyermekeit énekelni hallotta. Hadd legyen neki karácsonyra valami nagyon-nagyon szép ajándéka.

Az égő karácsonyfa alatt áll a kis jászol. Papa és mama ott ülnek és kéz a kézben, amikor a gyerekek belépnek. Elmondják kis versüket. Aztán énekelnek. Irma hangja örvendezve csilingel ki a többi közül.

És amikor befejezik, Irma nagy karácsonyesti örömeiben odaszalad a papához és megcsókolja a kezét.

Ujjongva veszi őt a papa karjaiba és megcsókolja. Végre az ő kis Irmája lett! Az ő kedves Irmuskája! Nem hiába kérte ezt annyiszor a Jézuskától, a Jézuska végre egészen neki ajándékozta a papát. Ujjong. Milyen szép és jó most

a papa! Most se nem komoly, se nem szigorú. El sem tudja képzelni, hogy is gondolhatta azelőtt a papát olyan keményszívűnek. Csak az a kár, hogy nem lehet mindig vele. A papának egész héten át Bécsben kellett lennie. És Bécsben olyan csúnya világ volt, hogy a mama és a gyerekek nem mehettek oda. Csak vasárnap látták a papát. Milyen jó volt a papa! A Jézuska mindent rendbehozott. Irma úszott a boldogságban.

A család elköltözött Cillyből és Riedbe, az Inn vidékére ment lakni, mert Bécsbe még mindig nem lehetett menni. Először is a lakásukban idegen emberek laktak, akiket még nem lehetett onnan kitenni és — amint már mondtam — Irma bent volt a zárdában. Ott járt ovodába.

Volt a zárdának egy öreg inasa. Nem tudott már dolgozni. Így hát a meleg napsütésben üldögélt. Egész öreg ember volt. A gyerekek mind félték tőle. Csak Irma nem.

Egy napon valamennyi kislány a játszótérre tódul. Irma velük tart. Az öreg Pali bácsi a napon ül és sütkérezik. Irma éppen játszani kezd, akkor veszi észre az öreg bácsit. Azonnal ott-hagyja játszótársait, kiugrik és hozzáfut. Simogatja öreg, ráncos, munkában megkeményedett kezét és szánakozva mondja:

„Pali bácsi, maga olyan szegény! Mindig olyan beteg! Nagyon fáj?”

Arcát is megsimogatja.

„Pali bácsi, maga a Jóistennél gyönyörű szép angyal lesz.”

Mindenáron örömet akar neki szerezni. Már látja a szeméből, hogy örül. De ez még kevés. Egyszerre eszébe jut valami:

„Pali bácsi, szép virágot szedek magának. Ugye fog neki örülni?”

És már is szalad, a tarka mezőn ugrándozik ide-oda, aztán virágait az öreg Pali bácsi két nagy, kérges tenyerébe teszi. Aztán hirtelen a játéknál terem. Nem akarja, hogy Pali bácsi azt mondja neki, hogy köszönöm szépen, vagy hogy Isten fizesse meg. Az öreg Pali bácsi azonban mást mondott, amit Irma már nem hallott. De nektek elárulom. Azt mondta:

„Angyal ez a gyerek! Igazi angyal! Ember nem tud ilyen jó lenni!”

Valaki egyszer azt mondja:

„Irma, micsoda szép szemed van!”

Erre odaszalad a kedvesnővérhez, megkérdezi:

„Kedves nővér kérem, örül annak a Jóisten, ha szép a szemem?”

„A Jóisten a szívet nézi!” — feleli a nővér.

„Ejnye, — gondolja nagy komolyan Irma — akkor vigyáznom kell, hogy szép legyen a szívem!”

Riedben szép napokat láttak. Fürdeni, futkározni, játszani, szánkózni, ez tetszett Irmának. Úszni is kezdett, de abba kellett hagynia. Nem bírta. Nagyon gyöngye volt hozzá. Háborús gyerek volt. Kár, mert a fürdés így csak fél olyan öröm! De a játékból és tornából annál inkább kivette a részét.

Legjobbban mégis annak örült, ha a mamával kimentek a környékre. Ennivaló nagyon kevés volt. Itt Riedben is. Így hát Golling mama is kilincselni járt a falusiakhoz. Így próbálta megszerezni azt, ami kis háztartásához szükséges. De kevés sikerrel járt. Annyian kértek a falusiak-

tól, hogy végtére mindenkinek nem tudtak adni. És olyanok is jöttek sokan, akik egyszerűen elfogadtak egyet-mást a nélkül, hogy fizetésre gondoltak volna. Nem csoda hát, ha a falusiak nem egyszer keményszívűek voltak.

De Golling mamának mégis meg kellett élnie. Jó gondolata támadt. Így biztosan fog menni.

Magával vitte gitárját és gyermekeit. A mama gitározott, Irma és testvérei énekeltek. Így már sikerült. Ha így mentek, mindig vittek haza vajat, tojást, tejet. Énekelni Irma tudott legjobban.

„Ni, az a kislány úgy fújja, mint a pacsirta!” — mondták a falusiak.

Hamar elmúltak a szép napok. Egy napon szomorú hír érkezett. A nagypapa súlyosan megbetegedett, valószínűleg nem is lesz már jobban. Így szólt a hír. Így hát a kis Irma a mamával Marienbadba utazott, a haldokló nagypapához.

Irma természetesen a nagypapa szívét egészen meghódította. Babáit és összes játékait becipelte a betegszobába, ott rendezte be kis babaháztartását, babáival foglalatoskodott, csacsogott, mesélt, nevetett és énekelt. A nagypapának mindent vele kellett csinálnia. Megsimogatta a nagypapa kezeit, vigasztalta és elmondta neki, hogy minden nap imádkozott érte a Jóistenhez.

Ha valaki meglátogatta a nagypapát, mindig így találta: Irma a földön játszott és az öregember a betegágyáról jókedvűen nézett le rá, szenvedő óráinak napsugarára. Mert Irma az ő napsugara volt.

Egy nap, amint Irma ott játszik, úgy tűnik föl neki, hogy nagyon nagy csönd van a szobában. Fölnéz. Olyan nyugodtan fekszik ott a nagy-

papa, meg se mozdul. Lábujjhegyen közelebb lopódzik, sokáig nézi, aztán így szól:

„Nagypapa, meghaltál már? Az égben vagy már?”

Magánkívül jön be a mama a szomszéd szobából. Minden szót hallott. Ki akarja vinni a kicsit. Nem szabad egy haldoklónak a halálról beszélni! De a nagypapa mosolyog:

„Jó gyerek nem fél a haláltól. Én sem félek tőle. Isten kegyelmével remélem, nemsokára az égben leszek!”

Amikor a nagypapa utolsó perceit éli, Irmát felköltik. Be szabad mennie a haldokló szobájába. A nagypapa éppen az utolsókenet szentségét veszi föl. Aztán csöndesen elsenderül. Irma mindent lát. Egészen az ágy mellett térdel és egyáltalában nem fél.

„Most érkezett a nagypapa a mennyországba!” Csak erre gondolt. A mennyországba, a Jóistenhez. A mennyországba, a Jóistenhez és a szent angyalokhoz. Olyan országba, ahol mindenki örül. És a mennyországból lenéz az ő kis Irmájára.

Este az egész szobában sötét van, csak a koporsó fejénél ég valami gyöngye világosság. Irma a ravatal mellett áll és a hideg, hófehér kezeket simogatja:

„Nagypapa, most az égben vagy! Most már nem fáj neked semmi, kedves, drága nagypapa!”

A mama csodálkozik:

„Nem félsz, Irma?”

„Mitől félsz, mama? A nagypapa a mennyországban van!”

Irma jókedvű, eleven és jámbor volt. Szívesen volt a templomban és nagyon szerette az

Úr Jézust, aki az oltár aranyos ajtaja mögött lakik.

Amikor reggel iskolába ment, egy pillanatra befordult a templomba és barátságos jóreggelt kívánt az Úr Jézusnak. Azután már vígan ment a munka. De az Úr Jézusnak előbb köszönni kell!

Amikor még a kedves nővérek ovodájába járt, minden reggel szentmisére akart menni. Korán kellett fölkelnie. De az csak nem számít, ha az Úr Jézusnak örömet szerezhetünk! Az az apáca, aki a nagyobb lányokat fölkeltette, oda-jött Irma ágyához és azt mondta, maradjon még fekve, hiszen olyan kicsi még. De erről hallani sem akart. Már csak még se olyan kicsi, hogy ne tudna az Úr Jézusért áldozatot hozni! És fölkelt.

Az Úr Jézus és az Úr Jézus a kereszten. Mindíg erre gondolt. Mennyire szerette az Úr Jézus az embereket! Öt is. A nagy töviskorona, a hosszú, hegyes tövisek! Hogy fáj az neki! A szenvedő Úr Jézus volt a vigasztalása. Már korán kellett szenvednie, azért értette meg olyan jól Jézus szenvedéseit.

Egyszer keserű orvosságot kellett bevennie. Mikor a nővér odanyújtotta neki, vigasztalásul, megkérdezte, nem nagyon keserű-e? És Irma így felelt:

„Ó, igen, nagyon keserű! De az Úr Jézusnak a kereszten is valami keserűt kellett bevennie.”

Máskor meg a mama mesélt neki Oberam-mergauról, erről a kis német faluról, ahol az Úr Jézus életét és szenvedését bemutatják. Mesélt az utolsó vacsoráról, arról, hogy ült ott Júdás is

és hogy vette magához az Úr szent Testét. Erre Irma elsírja magát:

„Mama, sohasem fogok méltatlanul áldozni! Nem! Inkább meghalok!”

Rövid kis életében mindig gondolt az Úr Jézusra és a szentáldozásra. Mennyire vágyakozott, hogy az Úr Jézust magához vegye!

Még négy éves sem volt, amikor a mama azt mondta neki egyszer a templomban:

„Irma, nézd csak! Ott az aranyajtócska mögött ott van a Jézuska!”

A mama imádkozott. Irma is összekulcsolta két kezét és nézte, nézte az oltárt. Végül a mama fölkel. Kimentek. Kint egészen elszomorodva mondta Irma:

„Mama, mindig azt az aranyos kis ajtót néztem, de a Jézuskát mégsem láttam.”

A mama elmondta neki, hogyan lakik a Jézuska a tabernákulumban. Irma hallgatta. Olyan jó az Úr Jézus, hogy mindég az emberekkel akar maradni. Olyan jó, hogy egészen elrejtőzik, csak hogy minden emberhez elmelessen. Hozzád is eljönne, ha egy kicsit nagyobb volnál.

„Milyen kár, hogy olyan kicsi vagyok!” — sajnálkozik Irma. Olyan szívesen vette volna magához az Úr Jézust!

Amikor két legidősebb testvére a nagy napra, az első szentáldozásra készült, Irma csöndesen üldögélt a sarokban. Hallgatott. A tanításból nem értett meg mindent, de szívében vágyódott az Úr Jézus után, egyre jobban vágyódott.

Amikor a következő évben Erika is elérte a nagy szerencsét és szívébe fogadhatta az Úr Jézust, Irmát csak ez izgatta:

„És az én szívembe mikor jön a Jézuska?”

Végre, végre odáig jutott! Mindnyájan Bécsben laktak. Az egész család megint a papánál volt. Már 1923-at írtak és Irma ezen az őszön indult harmadik elemibe. Amikor először tért haza az iskolából, ujjongva ugrott a mama nyakába:

„Végre közeledik az első szentáldozás ideje!”

Mostantól kezdve különösen jól viselkedett. A papának és a mamának tulajdonképpen sohasem volt ellene kifogása. Most azonban különösen vigyázott. Beteg volt, az iskolában pótolnia kellett egyet-mást. Komoly akarattal ült a munkához, nagy örömet akart szerezni az Úr Jézusnak. De azért csak úgy ragyogott az örömtől. Még sohasem énekelt ennyire szívből. Még a zongoraóráknak is örült, pedig néha ugyancsak használnia kellett akarátát, hogy az unalmas ujjgyakorlatokat megtanulja. Ebben az időben különösen kedves, barátságos, jókedvű volt. A szegényeket is szerette. Az Úr Jézusra gondolt, aki nemsokára hozzá akar jönni. Tudta, hogy az Úr Jézus csak a nagyon jó gyermekeket szereti. Akkor már csak természetes, hogy igyekszik Neki örömet szerezni.

Mennél inkább közeledett a nagy nap, annál inkább töltötte be az Úr Jézus Irma minden gondolatát. A mama imádkozott és Irma egész szívvel vele imádkozott.

Ha azt akarjuk tudni, milyen komolyan és szentül készült a nagy napra, olvassuk el azt a párbeszédet, amelyet maga a mama írt le.

Irma azt kérdezi:

„Mama, mit mondasz te a jó Jézusnak amikor a szívedbe száll?”

„Gondold el kisleányom, mit mondanál olyan vendégnek, aki nagyon nagy úr és akit már régóta vártál!”

„Ó, úgy örülök!”
 „Hát még?”
 „Szeretlek teljes szívemből!”
 „És ha ez a vendég az Úr Jézus, az ég és a föld Királya?”
 „Imádlak téged, Jézusom!”
 „Hogy csinálod ezt, kisleányom?”
 „Letérdelek és kezemet összekulcsolom.”
 „Ha lábaihoz térdelsz, mit látsz kezein és lábain?”
 „Szent sebeit látom.”
 „Nézd, édes lányom, gondold el magadnak az Úr Jézust szent sebeivel, gondolatban térdelj eléje, csókold meg szent sebeit és imádd őt! Mondd neki, hogy nagyon szereted!”
 „Ó, én mindig csak Jézust akarom szeretni, csak övé akarok lenni! Mindíg, örökre!”
 „Jól van, lányom, mondd ezt neki nagyon gyakran! Mit fogsz még tenni, hogy megháláld azt a nagy kegyelmet, hogy téged meglátogatott?”
 „Meg fogom köszönni az Úr Jézusnak, hogy eljött hozzám.”
 „Hát még?”
 „Kérni fogom, hogy mindig nálam maradjon. És imádkozni fogok érted, mamus, és a papáért, a testvéreimért és minden-minden emberért, a nagypapáért és a tisztítóhelyen szenvedő szegény lelkekért.”
 „És a végén, amikor a vendég búcsúzik, mit mondasz neki?”
 „Gyere el kérlek megint, minél hamarább!”
 Így érkezett el Krisztus mennybemenetelének ünnepe 1924-ben.

Irma csak az Úr Jézusra gondolt. E mellett azonban nem feledkezett meg arról sem, hogy

jócselekedetekkel az Úr Jézusnak kedvében járjon. És ma mutatta meg megint, mennyire megértette az Úr Jézust.

Az összes kislányok és kisiúk ott állnak új ruhában a templom előtt. Csak az egyik kislány áll oldalt, külön, szegényes, szerény ruhában. Szégyenlősen, csöndesen áll ott, úgylátszik szégyenli magát. A többi gyerekek mind csevegnek. Csak Irma fogja szótlanul édesanya kezét.

"Párosával fölállni! Indulás!"

Mindenki rendezkedik. Az a szegény kislány meg ott áll, nem mer egy olyan szépruhájú mellé sem állni. Irma meglátja. Meglátja és odamegy hozzá. Kézenfogja és csak ennyit mond:

"Gyere velem!"

Irma a szegény kislánynak is, az Úr Jézusnak is örömet szerzett.

Este, mikor aludni ment, édesanyjának fülébe súgta:

"Ó mama, olyan boldog vagyok!"

Igen, a boldogság csak úgy sugárzott a szeméből. Olyan boldog volt, hogy a papát is egészen magával ragadta. A papa már húsz éve nem volt áldozni. Az Úr Jézusról megfélemedezett. De amikor látta, milyen boldog a lánya, gondolkozni kezdett. Isten kegyelme visszahívta őt magához.

Következő vasárnap az egész család elment a templomba és az Úr Jézust valamennyien magukhoz vették. A papa is.

Irma úszott a boldogságban!

Irmának mindenki örült, a papa, a mama és mindegyik testvére. És íme, éppen most kell őket elhagynia. Ez már igazán nagy megpróbáltatás. Elsősorban a papának fájt nagyon, ő volt a papa kis énekesmadara. De Irma elvégezte, amit el-

kellett végeznie. Haza kellett mennie az égbe. Sokat szenvedett. De akárhogy is fájt, egy gondolat megerősítette:

„Az édes Üdvözítő még többet szenvedett!”

Kétszer jött hozzá az Úr Jézus. Nem tudott már magától a templomba menni. Annyira vágyódott utána! A naptárban 1924 október 24. állt, amikor az Úr Jézus utoljára jött hozzá. Haldoklóhoz jött.

Irma a mama karjai közt hunyta le földi szemeit és azóta mindig az Úr Jézust nézi, akit annyira szeretett volna látni, amint a tabernákulum-ajtó mögül előlép . . .

TARTALOMJEGYZÉK.

Dan	3
Mária	16
Iluska	29
Anna	45
Helyma	60
Irma	76

